नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

आ.ब. २०७२/ ०७३ को तृतीय चौमासिक तथा वार्षिक प्रगती

कृषि विभाग

जिल्लाको कृषि क्षेत्रसंग सम्बन्धित परिचयात्मक विवरण

क्र.सं	विवरण	जम्मा	प्रतिशत	कैफियत
१	जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	१४१३६७	१००	
२	कुल खेति योग्य जमिन (हे.)	८२६२२	५८.४५	
३	कुल खेति गरिएको जमिन (हे.)	८०१२२	९६.९७	
४	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)	५७९८९	७२.३७	कुल खेति गरिएको जमिनलाई मान्दा
	वर्षभरी	१०३२२	१२.८८	
	आंशिक	४७६६७	५९.४९	
५	जिल्लाको कुल परिवार घरधुरी संख्या (२०६८ को जनगणना असार)	१६३९१६		
७	कृषि प्राविधिक र कृषक परिवारको अनुपात	१:६८२९		एक गाउँ एक प्राविधिक करार अघि १:८०१३

कृषि विभाग

आ.व. २०७२/०७३ मा जिल्लाबाट संचालित विभिन्न आयोजना तथा विनियोजित बजेट

क्र. सं	व. शि. नं.	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा		
			चालु	पुँजिगत	जम्मा
१	३१२८०२-३/४	कृषि प्रसार	३,६०,००	२८,६८	३,८८,६८
२	३२२१२०-३/४	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	१२,३८	४०,५०	५२,८८
३	३१२११४-३/४	वाली विकास कार्यक्रम	४९,९१	७९	५०,७०
४	३१२१०८-३/४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	४३,५६	०	४३,५६
५	३१२१०३-३/४	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	३०,००	०	३०,००

क्रमश....

कृषि विभाग

आ.व. २०७२/०७३मा जिल्लाबाट संचालित विभिन्न आयोजना तथा विनियोजित बजेट

क्र. सं	व. शि. नं.	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा		
			चालु	पुँजिगत	जम्मा
६	३१२१०३-३/४	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	२३७०	०	२३,७०
७	३१२१२४-३/४	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५	०	२०,४५
८	३१२१०२-३/४	दिर्घकालिन कृषि योजना तथा समन्वय कार्यक्रम	९०	०	९०
९	३१२०१२-३/४	कृषि विभाग (एक गाँउ एक प्राविधिक कार्यक्रम)	२७२.६१	०	२,७२.६१

क्रमश....

कृषि विभाग

आ.व. २०७२/०७३मा जिल्लाबाट संचालित विभिन्न आयोजना तथा विनियोजित बजेट

क्र. सं	व. शि. नं.	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा		
			चालु	पुँजिगत	जम्मा
१०	२२११०५३-३/४	राष्ट्रिय स्वयम् सेवकको संस्थागत विकास	२७		२७
आ.व. २०७२/०७३ मा जम्मा विनियोजित बजेट रु			५,४३,९०	६९,९७	६,१३, ८७

आ.व. २०७२/०७३

विनियोजित बजेट रु हजारमा

वार्षिक बजेटः ६,१३,८७

चालु बजेटः ५,४३,९०

पुजिगत बजेटः ६९,९७

कृषि विभाग

तृतीय चौमासिक अवधिमा
जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क्र. सं.	कार्यक्रम	तृतीय चौमासिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	तृतीय चौमासिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	प्रगति प्रतिशत	
				भारित प्रगति	वित्तिय प्रगति
१	कृषि प्रसार	११२०५.२०	६३५७.२०	९६.९३	१५२.४२
२	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	२८६१.००	२८६१.००	१००.००	१०१.११
३	वाली विकास कार्यक्रम	३८६६.००	३८६६.००	९६.००	९८.७०
४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	२२०२.००	२२०२.००	९८.६३	१००.६८

क्रमश....

कृषि बिभाग

तृतीय चौमासिक अवधिमा
जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क्र.सं	कार्यक्रम	तृतीय चौमासिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	तृतीय चौमासिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	प्रगति प्रतिशत	
				भारित प्रगति	वित्तिय प्रगति
५	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	१०००.००	१०००.०	०.३९	४४.६३
६	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	११७०.००	११७०.०	१००.०	२०२.५६
७	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२६६.००	२६६.००	१००.०	४५५.३५
८	दिर्घकालिन कृषि योजना तथा समन्वय कार्यक्रम	४५.००	४५.००	१००.०	२००.०

क्रमश....

कृषि विभाग

तृतीय चौमासिक अवधिमा
जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क.सं	कार्यक्रम	तृतीय चौमासिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	तृतीय चौमासिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	प्रगति प्रतिशत	
				भारित प्रगति	वित्तिय प्रगति
९	कृषि विभाग (एक गाँउ एक प्राविधिक कार्यक्रम)	२७२.६१	२७२.००	१००.००	१००.००
१०	राष्ट्रिय स्वयम् सेवकको सस्थागत बिकास	२७.००	२७.००	१००.००	३५.५६
जम्मा		३,२९,१४.८१	१,८०,६६.२०		

तेस्रो चौमासिक अवधिमा कार्यालयको एकमुष्ट भारित प्रगति प्रतिशतः ९२.३८

तेस्रो चौमासिक अवधिमा कार्यालयको एकमुष्ट वित्तिय प्रगति प्रतिशतः १३२.६८

वित्तिय प्रगति प्रतिशत > भारित प्रगति प्रतिशत + २० प्रतिशत

अष्ठमासिक अवधिमा सम्पन्न भएका कामको समेत तेस्रो चौमासिकमा भुक्तानि दिईएकोले वित्तिय प्रगति बढि देखिएको

कृषि विभाग

वार्षिक अवधिमा

जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क्र. सं	कार्यक्रम	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	वार्षिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
१	कृषि प्रसार	३८८६८.००	२२७०८.००	९८.०७	९६.१३
२	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	५२८८.००	५२८८.००	१००.००	१००.००
३	वाली विकास कार्यक्रम	५०७०.००	५०७०.००	९२.१०	८९.८६
३.१	बृहत्तर धान उत्पादन कार्यक्रम	१०५.००	१०५.००	१००.००	१००.००
३.२	मसिना तथा बासनादार धान उत्पादन प्रर्वद्धन कार्यक्रम	३४४३.००	३४४३.००	१००.००	१००.००
३.३	अभियानमुखि तेलहन बाली उत्पादन आयोजना	१५२२.००	१५२२.००	७३.७०	६५.००

क्रमश....

कृषि विभाग

वार्षिक अवधिमा

जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क्र.सं	कार्यक्रम	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	वार्षिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	४३५६.००	४३५६.००	९९.३१	९९.०८
४.१	युवा लक्षित व्यवसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रम	३८३०.००	३८३०.००	९९.२१	९८.९६
४.२	बीउ आलु आत्मनिर्भर कार्यक्रम	५२६.००	५२६.००	१००.००	१००.००
५	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	५३७०.००	५३७०.००	६२.८३	६२.८३
५.१	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	३०००.००	३०००.००	३३.४७	३३.४७
५.२	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	२३७०.००	२३७०.००	१००.००	१००.००

क्रमश....

कृषि विभाग

वार्षिक अवधिमा

जिल्लामा संचालित मुख्य मुख्य आयोजना, कार्यक्रमहरु र प्रगति स्थिति,

क.सं	कार्यक्रम	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	वार्षिक कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
६	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५.००	२०४५.००	१००.००	९७.९५
७	दिर्घकालिन कृषि योजना तथा समन्वय कार्यक्रम	९०.००	९०.००	१००.००	१००.००
८	कृषि विभाग (एक गाँउ एक प्राविधिक कार्यक्रम)	२७२.६१	२७२.००	१००.००	१००.००
९	राष्ट्रिय स्वयम् सेवकको सस्थागत बिकास	२७.००	२७.००	१००.००	३५.५६
जम्मा		६,१३,८६.६१	४,५२,२६.०		

आ.व. २०७२/०७३ मा कार्यालयको एकमुष्ट भारित प्रगति प्रतिशतः ९३.६७

आ.व. २०७२/०७३ मा कार्यालयको एकमुष्ट वित्तिय प्रगति प्रतिशतः ९३.३०

कृषि विभाग

तृतीय चौमासिक वित्तीय विवरण,

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

रु. हजारमा

क्र. सं.	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			तृतीय चौमासिक बजेट			तृतीय चौमासिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
१	कृषि प्रसार	३६०००	२८६८	३८८६८	९८८५.४	१३२०	११२०५.४	१५३३८.२	१७४०.९६	१७०७९.१
२	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	१२३८	४०५०	५२८८	६११	२२५०	२८६१	१२३८	१६५४.७७	२८९२.७७
३	वाली विकास कार्यक्रम	४९९१	७९	५०७०	३८६६	०	३८६६	३७३६.८९	७९	३८१५.८९
४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	४३५६	०	४३५६	२२०२	०	२२०२	२२१७	०	२२१७

क्रमश....

तृतीय चौमासिक वित्तीय विवरण,

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

रु. हजारमा

क्रस	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			तृतीय चौमासिक बजेट			तृतीय चौमासिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
५	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	३०००	०	३०००	१०००	०	१०००	४४६.२५	०	४४६.२५
६	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	२३७०	०	२३७०	११७०	०	११७०	२३७०	०	२३७०
७	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५	०	२०४५	२६६	०	२६६	१२११.२२	०	१२११.२२
८	दिर्घकालिन कृषि योजना तथा समन्वय कार्यक्रम	९०		९०	४५	०	४५	९०	०	९०

क्रमश....

तृतीय चौमासिक वित्तीय विवरण,

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

बजेट रु. हजारमा

क्र. सं	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			तृतीय चौमासिक बजेट			तृतीय चौमासिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
९	कृषि विभाग	२७२.६१	०	२७२.६१	२७२.६०५	०	२७२.६१	२७२.६१	०	२७२.६१
१०	राष्ट्रिय स्वयम् सेवकको संस्थागत बिकास	२७	०	२७	२७	०	२७	९.६	०	९.६
जम्मा		५४३९०	६९९७	६१३८६.६	१९३४५	३५७०	२२९१५	२६९२९.७	३४७४.७२	३०४०४.५

बजेट रु. हजारमा

तृतीय चौमासिक विनियोजित बजेटः २,२९,१५

चालु बजेटः १,९३,४५

पुजिगत बजेटः ३५,७०

तृतीय चौमासिक खर्चः ३,०४,०४.५

चालु खर्चः २,६९,२९.७

पुजिगत खर्चः ३४,७४.७२

तृतीय चौमासिक वित्तिय प्रगति प्रतिशतः १३२.६८

वार्षिक वित्तीय विवरण

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

रु. हजारमा

क्र सं	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			वार्षिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
१	कृषि प्रसार	३६०००	२८६८	३८८६८	३४४९७	२८६८	३७३६५
२	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	१२३८	४०५०	५२८८	१२३८	४०५०	५२८८
३	वाली विकास कार्यक्रम	४९९१	७९	५०७०	४४७७	७९	४५५६
४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	४३५६	०	४३५६	४३१६	०	४३१६
५	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	३०००	०	३०००	१००४	०	१००४

वार्षिक वित्तीय विवरण
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

रु. हजारमा

क्र सं	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			वार्षिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
६	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	२३७०	०	२३७०	२३७०	०	२३७०
७	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५	०	२०४५	२००३	०	२००३
८	दिर्घकालिन कृषि योजना तथा समन्वय कार्यक्रम	९०	०	९०	९०	०	९०
९	कृषि विभाग	२७२.६	०	२७२.६	२७२.६	०	२७२.६

वार्षिक वित्तीय विवरण
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

रु. हजारमा

क्र सं	कार्यक्रम । आयोजना	वार्षिक विनियोजित बजेट			वार्षिक खर्च		
		चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा
१०	राष्ट्रिय स्वयम् सेवकको संस्थागत विकास	२७	०	२७	९.६	०	९.६
जम्मा		५४३९०	६९९७	६१३८७	५०२७७	६९९७	५७२७४

आ.व. २०७२/०७३

विनियोजित बजेट रु हजारमा
वार्षिक बजेटः ६,१३,८७
चालु बजेटः ५,४३,९०
पुँजिगत बजेटः ६९,९७

खर्च भएको बजेट रु हजारमा
वार्षिक खर्चः ५,७२,७४
चालु खर्चः ५,०२,७७
पुँजिगत खर्चः ६९,९७

आ.व. २०७२/०७३को कार्यालयको एकमुष्ट वित्तिय प्रगति प्रतिशतः ९३.३०

प्रगति नपुगका कारण

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

क्र. सं	ब.सि. नं	आयोजना कार्यक्रम को नाम	सम्पन्न हुन नसकेको कृयाकलापहरु	इकाई	लक्ष्य	प्रगति	नपुग प्रगति	प्रगति नपुगका जायज कारणहरु
१	३१२८०२	कृषि प्रसार कार्यक्रम						
			मेवा नर्सरी स्थापनार्थ सहयोग	वटा	२	१	१	माग संकलन गरी २ उद्यमिसंग संझौता गरीएकोमा अन्तिम समयमा एक उद्यमि विदेश गएकोले
			५० प्रतिशत अनुदानमा अरहर बीउ वितरण	मे.टन	१०	६	४	लक्ष्य अनुरुपको गुणस्तरीय बीउ नपाईएको सम्पन्न गर्न नसकीएको
२	३१२१०३	बाली विकास कार्यक्रम	अभियानमुखि तेलहन उत्पादन आयोजना अन्तर्गत उत्पादित बीउमा अनुदान	मे.टन	१५	४.५	१०.५	मूल बीउको अभावले बीउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन नभएको

क्रमश....

प्रगति नपुगका कारण

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

कृषि विभाग

क्र सं	ब.सि. नं	आयोजना कार्यक्रम को नाम	सम्पन्न हुन नसकेको कृयाकलापहरु	इकाई	लक्ष्य	प्रगति	नपुग प्रगति	प्रगति नपुगका जायज कारणहरु
३	३१२१०३	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	कृषकहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने	मे. टन	३००	१००.४	१९९.६	जिल्लामा प्रांगारिक मलखाद विक्रिवितरण गर्ने उद्योगहरुले नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड नअपनाएकोले केही महिनासम्म अनुदानित मल सिफारीस नगरिएको र नमुनाको लागि पठाईएको मलखादको रिपोर्टको आधारमा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयले वितरण गर्न हुने भनेपछि मात्र वितरण गरिएको साथै, अनुदान बाहेक रु १६ प्रति के.जि. खर्च गरि प्रयोग गर्न कृषकहरु लगात प्रभावकारीताको दृष्टिले अभिरुचि नदेखिएका

फोन:५५२०३१४
फ्याक्स:५५५३७९१

नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय

हरिहरभवन, ललितपुर

प.सं. :- २०७२/७३
च.नं. :- ६६१

मिति :-२०७३/२/९

विषय : विश्लेषण नतिजा पठाईएको बारे ।

श्री जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,
रुपन्देही

उपरोक्त सम्बन्धमा त्यहां बाट प्राप्त भएको २ थान मलको नमूना बिश्लेषण गर्दा निम्न बमोजिम बिश्लेषण नतिजा पाईएको व्यहोरा जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

Analysis result:

S.N	Description	Lab No.	Fertilizer	Total Nitrogen % (oven dry basis)	Total Phosphorus % (oven dry basis)	Total Potash % (oven dry basis)	pH	Moisture %
	Specification of organic fertilizer			>1.5	>0.5	>1.5	6.5-7.5	≤30
1	Lab result	108	Organic Ka	1.86	4.56	2.01	5.45	29.9
2	,,	109	Organic Kha	1.54	3.56	3.57	8.79	24.3

- Sample collected by: Client
- The report represents the sample submitted to laboratory

(सुनिल पाण्डे)
बरिष्ठ माटो बिज्ञ

(किरण हरि मास्के)
नि. प्रमुख माटो बिज्ञ

नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय

क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला

कास्की, पोखरा

प.सं.२०७२/०७३
च.नं ९५३

मिति-२०७२/११/२१

विषय- विश्लेषण नतिजा पठाएको बारे ।

श्री जिल्ला कृषि विकास कर्यालय ,
रुपन्देही ।

उपरोक्त बिषयमा त्यस कार्यालयको मिति २०७२/११/५ च.नं. २०५७ को पत्र साथ प्राप्त प्राङ्गारिक मलको नमुना थान - २ को विश्लेषण गरि तपसिल बमोजिमको प्रतिवेदन पठाइएको व्यहोरा जानकारीको लागि अनुरोध गरिन्छ ।

(इन्द्र बहादुर ओली)
बरिष्ठ माटो विज्ञ

तपसिल

सि.नं	ल्याव नं.	कोड नं.	पि.एच.	नाइट्रोजन	फस्फोरस	पोटाश	कैफियत
१	२०	X	६.५	१.७३	१.९६	१.६३	
२	२१	y	८.८	१.५१	१.५२	१.६९	

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना को नाम	संचालित मुख्य कृयाकलाप	हासिल मुख्य मुख्य उपलब्धि	लाभान्वित कृषक परिवार संख्या
सहकारी खेती, साना सिंचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	साना सिचाई निर्माण तथा मर्मत सभार	७४ वटा आयोजना संचालन भइ थप २२२ हे. थप क्षेत्रफलमा सिंचाईको व्यवस्था भएको	१४८०
	सहकारी खेती स्किम	२ स्थान धकधई र गोनाहामा कार्यक्रम कार्यान्वयन भई थप ३० हे मा सिंचाई व्यवस्था भएको	४००
	सहकारीमा आधारीत साना सिचाई	हर्नैयामा ४ **ठाउँमा** बोरीग जडान भई थप २० हे. क्षेत्रफलमा सिंचाईको व्यवस्था तथा	१००

कुल जम्मा थप २७२ हे. क्षेत्रफलमा सिंचाईको व्यवस्था पुगेको, बाली सघनता २५%ले बृद्धि हुने

क्रमश....

कृषि विभाग

जिल्ला कृषि विकास समितिद्वारा हर्नैयामा सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम अनुगमनको एक झलक

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	सूचकहरु	उपलब्धि
अभियानमुखि तेलहनबाली उत्पादन आयोजना	• उन्नत बीउले ढाकेको तोरी क्षेत्रफल विस्तार (२००० केजी) • प्रविधि प्रसारबाट लाभान्वित संख्या • बीउ उत्पादन क्षेत्रफल विस्तार • सुर्यमुखिको क्षेत्रफल विस्तार ४०० केजी बीउ वितरण	• **२०० हे क्षेत्रफलमा उन्नत तोरीको खेती भएको १५० मे टन तोरी उत्पादन** • खाद्यतत्व व्यवस्थापन बारे २ वटा समुहमा पाठशाला संचालन भएको • ५ वटा तोरीका जातहरुको जातिय परिक्षण • ३० हेक्टरमा बीउ उत्पादन • ६६ हेक्टरमा क्षेत्रविस्तार • **करिब ५ मे.टन तोरी बीउमा उत्पादनको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराई अर्को वर्षको लागि उन्नत बीउ** संचय भएको

कार्यक्रम संचालन स्थानः तिलोत्तमा न.पा., लुम्बिनी साँ.न.पा., मझगावाँ

क्रमश....

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	सूचकहरु	उपलब्धि
मसिना तथा वासनादार धान उत्पादन कार्यक्रम	मसिना तथा बासनादार धानको बीउ उपलब्धतामा बृद्धि उन्नत तवरले मसिना तथा वासनादार धानको खेती विस्तार थप मसिना तथा वासनादार धान उत्पादन	• ४० हे. क्षेत्रफलमा मसिना तथा बासनादार धानको वीज बृद्धि भई करीब २ हजार हे.लाई पुग्ने गुणस्तरीय बीउको उपलब्धता हुने, • जिंक सल्फेट (१२ मे.टन.) र हरियो मल ढैचा (२ मे.टन.) लगायत प्याकेजमा क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम मार्फत **८०० हे. क्षेत्रफलमा** उन्नत तवरले मसिना तथा बासनादार धान खेती प्रवर्द्धन मार्फत **थप ६०० मे.टन. धान उत्पादन हुने**

कार्यक्रम संचालन भएको स्थानः मानपकडि, मानमटेरीया, भगवानपुर, रायपुर, आनन्दवन र पर्रोहा

क्रमश....

मसिना तथा बासनादार धान उत्पादन कार्यक्रमबाट उन्नत धान एवम् हरियो मलको लागी ढैंचा खेती प्रबर्द्धन

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	सूचकहरु	उपलब्धि
आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	**<u>युवा लक्षित व्यवसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रम</u>** •युवा उद्यमीको विकास •थप तरकारी उत्पादन **<u>२. बीउ आलु आत्मनिर्भर कार्यक्रम</u>** •वित्तिय पहुँच अभिबृद्धि •गुणस्तरीय बीउ आलुको उपलब्धतामा सुनिश्चितता बृद्धि	• **६० जना युवा उद्यमी मार्फत १२० विगाहा** क्षेत्रफलमा व्यवसायिक तरकारी खेती संचालन भई १६०० मे.टन. थप तरकारी उत्पादन • दुईवटा कृषक समूहमा २-२ लाख को आलु बीउ कोष स्थापनार्थ हुनाले वित्तीय पहुँच पुगी आउदो वर्ष गुणस्तरीय बीउको प्रयोग भै गुणस्तरीय आलु उत्पादनमा सेवा मिल्ने उत्पादन हुने , • **९८ मे.टन. बीउ आलु शित भण्डारणमा राख्न सहयोग** गरी आगामी वर्ष ३२ हे. क्षेत्रफलको लागि आवश्यक पर्ने आलुको गुणस्तर बीउ सुनिश्चित गरीएको जसको कारणबाट करिब ७१८ मे.टन. आलु उत्पादन हुने

क्रमश....

व्यवसायिक तरकारी खेतीमा व्यापकता आउँदै

सूर्यपुरामा व्यवसायिक तरकारी उत्पादन (आम्दानी ५ लाख प्रति ५ कठ्ठा प्रति सिजन, VNR)

व्यवसायिक तरकारी खेतीमा व्यापकता आउँदै

सूर्यपुरामा व्यवसायिक तरकारी उत्पादन (आम्दानी २.५ लाख प्रति ५ कठ्ठा प्रति सिजन, जात पाली)

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	सूचकहरु	उपलब्धि
विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	प्रांगारिक मल प्रयोगमा बृद्धि प्रांगारिक मलको उपलब्धतामा बृद्धि माटोमा प्रांगारिक पदार्थको मात्रा बृद्धि	• १००.४ मे.टन प्रांगारिक मलको प्रयोगले माटोको बिग्रदो अवस्थामा सुधार हुनुको साथै माटोमा प्रांगारिक पदार्थको मात्रामा बृद्धि, • २०० भकारो सुधारबाट गुणस्तरीय प्रगांरिक मल उत्पादनमा टेवा मिलि सन्तुलीत मलको प्रयोगमा बृद्धि, • थप ५० भर्मिबेड निर्माण भै थप ७५ टन प्रति वर्ष प्रगांरिक मलको प्रयोग तथा उपलब्धतामा बृद्धि तथा • प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित **२५० कृषकहरुको खेतबारीको माटोमा प्रागांरिक पदार्थको मात्रामा बृद्धि हुने (०.५% बाट १.०%)**

क्रमश....

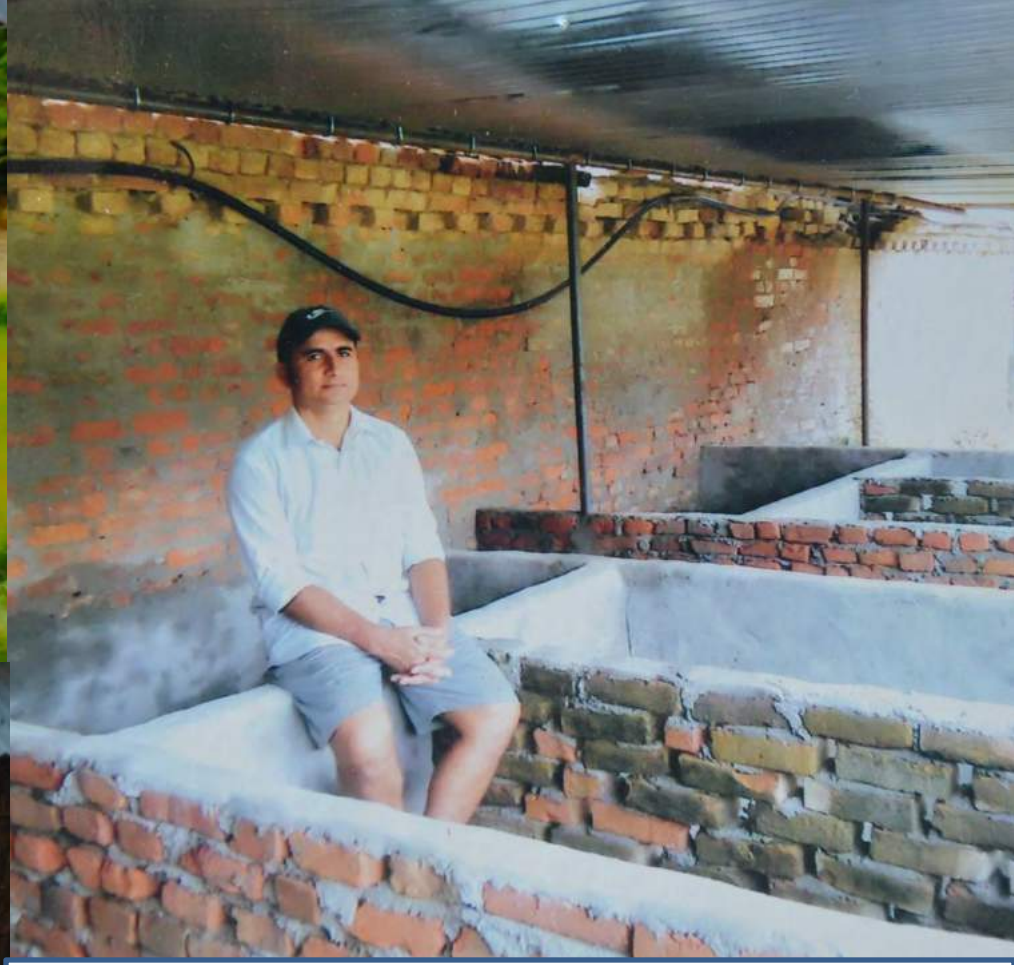

विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत
भर्मिबेड निर्माणः ५० वटा
भकारो सुधारः २००

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	संचालित कृयाकलाप	सूचकहरु	उपलब्धि
एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	साना फार्म मेशिनरीमा अनुदान	• यान्त्रिकरण प्रबर्द्धन • लागत न्यूनीकरण • खेतीमा सहजीकरण	• **आधुनिक सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना** भई धान रोप्ने मेशिन तथा स्वचालित धानको बीउ रोप्ने मेशिनको प्रयोगको सुरुवात • **धानमा उत्पादन लागत न्युनिकरण (२५%) तथा उत्पादकत्व बृद्धि (२०%) गर्न यान्त्रीकरणको आधार तय भएको**
	१० भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन	• सुधारिएको भकारोको संख्या • माटोमा प्रांगारिक प्रयोग बृद्धि	• १० भकारो सुधार भई गुणात्मक प्रंगारिक मलखादको उत्पादन सुरुवात • **१० कृषकको खेतबारीको माटोमा प्रागांरिक पदार्थको मात्रामा बृद्धि हुने (०.५% बाट १.०%)**
	मागको आधारमा युवा लक्षित कार्यक्रम	• युवा उद्यमीको विकास • थप तरकारी उत्पादन	• ६ जना युवा किसानहरुले व्यवसायिक रुपमा १२ विगाहा क्षेत्रफलमा तरकारी खेती अबलम्बन • गरी १६० मे.टन. थप ताजा तरकारी उत्पादन

क्रमश....

ति.न.पा.२२ मुडियारीमा धान रोप्ने मेशिन तथा स्वचालित धानको बीउ रोप्ने मेशिनको प्रयोग शुरुवात्

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	संचालित कृयाकलाप	सूचकहरु	उपलब्धि
कृषि प्रसार	५० प्रतिशत अनुदानमा प्याजको बीउ वितरण	• उन्नत प्याजको क्षेत्रफल विस्तार • प्याजको उत्पादन बृद्धि	• १०० हे. क्षेत्रफलमा करीब **१५०० मे.टन. प्याज** उत्पादन भई प्याजको उपलब्धतामा सहज
	बगर खेती विकास कार्यक्रम	• वगर खेतीको क्षेत्र विस्तार • थप तरकारी फलफूल उत्पादन • आम्दानी बृद्धि प्रतिशत	• ३० हे. बगर क्षेत्रमा लहरे तरकारी क्षेत्रफल विस्तार • ५०० घरधुरी प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित, • ६०० मे.टन. ताजा लहरे तरकारी उत्पादन भएको • संलग्न कृषकहरुको **१० प्रतिशतले आम्दानीमा बृद्धि**
	च्याउ उत्पादन आयोजना	• च्याउ उपलब्धता बृद्धि	• **६० मे.टन च्याउ** उत्पादन भई बजारमा च्याउको उपलब्धतामा बृद्धि • पोषणयुक्त च्याउको सेवनमा बृद्धि

क्रमश....

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	संचालित कृयाकलाप	सूचकहरु	उपलब्धि
कृषि प्रसार	मत्स्य पालन कृषकहरुलाई यान्त्रीकरण सहयोग अनुदान	• यन्त्रको प्रयोगमा बृद्धि • माछा पालक कृषकहरुको पोखरीको गुणस्तर सुधार • माछा पालमा जोखिम न्यूनीकरण गर्ने	• १५ हेक्टर क्षेत्रफलमा **१५ प्रतिशत उत्पादकत्व बृद्धि** • (५ थान एरिएटर मेशिन, १ थान पेलेट मेशिन, २ थान अटोमेटिक फिडर मेशिन र ४ व्यवसायिक मत्स्यपालक कृषकलाई सिलपोलिनमा ५० प्रतिशत अनुदान तथा पानीको गुणस्तर मापन गर्ने उपकरण खरीदमा ५० प्रतिशत अनुदान)
	जिउँदो माछा पसललाई अनुदान सहयोग कार्यक्रम	स्थानीय बजारमा माझ गुणस्तरीय माछाको उपलब्धता बृद्धि	२ स्थान (तिलोत्तमा न.पा. र गजेडी) मा गुणस्तरीय मत्स्य विक्रि केन्द्र स्थापना भई **गुणस्तरीय माछा उपलब्धतामा ५० प्रतिशत बृद्धि**

क्रमश....

जिउँदो माछा पसलको स्थापनार्थ अनुदान

कृषि विभागका श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यूबाट उपकरण तथा समाग्री हस्तान्तरण हुँदै

माछा पालनको लागी यन्त्रीकरणमा अनुदान

कृषि विभागका श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यूबाट माछाको स्वचालित दाना राख्ने मेशिन हस्तान्तरण हुँदै

माछा पालनको लागी यन्त्रीकरणमा अनुदान

माछा पोखरीमा अक्सिजन मिसाउने मेशिन हस्तान्तरण हुँदै

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	संचालित कृयाकलाप	सूचकहरु	उपलब्धि
कृषि प्रसार	माटो परीक्षण शिविर संचालन	• माटोको नमूना परीक्षण संख्या • माटोको गुणस्तर सुधारमा जनचेतना बृद्धि	• ५०० माटोको नमूना परीक्षण • **५०० कृषकहरुले माटोको गुणस्तर सुधार सम्बन्धी ज्ञान पाएका**
	प्रस्तावनाका आधारमा साझेदारी कार्यक्रम	• धानको यान्त्रिकरण प्रबर्द्धन • उत्पादकत्व बृद्धि • लागतमा कमी	• जोगडा गा.वि.स.मा धान रोप्ने मेशिनको प्रयोगबाट धानको रोपाई कार्यक्रम शूरु **भई ५० हेक्टर क्षेत्रफलमा धानको उत्पादकत्व २० प्रतिशत बृद्धि र लागत २५ प्रतिशत न्यून गर्ने आधार तयार**

क्रमश....

माटो जाँच शिविर कार्यक्रम

गजेडीमा माटो जाँच शिविर कार्यक्रम संचालन हुँदै

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

बीजबृद्धि कार्यक्रम (जिल्लास्तर र केन्द्रस्तर)

क सं	कार्यक्रमको नाम	बीउ उत्पादन क्षेत्रफल हे				अनुमानित बीउ उत्पादन मे टन			
		गहुँ	तोरी	मसुरो	धान	गहुँ	तोरी	मसुरो	धान
१	कृषि प्रसार बीउ विजन आत्मनिर्भर आयोजना	८०	१५	१०	७५	१४४	३	२	१८८
२	मसिना तथा बासनादार धान उत्पादन प्रर्वद्धन कार्यक्रम				४०				१००
३	अभियानमुखी तेलहनबाली उत्पादन आयोजना		२०				४		
४	एकिकृत बाली तथा जलश्रोत व्यस्थापन आयोजना	१०			२४	१८			६०
	जम्मा उत्पादन	९०	३५	१०	१३९	१६२	७	२	३४८
यथार्थ संकेत पत्र लगाई बिक्री हुने अनुमानित परिमाण						११७	५	२	२५०

क्रमश....

जिल्लामा बीउ बिजन आपुर्ति अवस्थाको बिवरण

क्र. सं.	बाली	आवश्यक बीउ परिमाण (मे. टन)	बीउ आपुर्तीपरिमाण मे.टन	बिक्री जिल्ला बाहिर मे.ट	जिल्ला भित्र प्रयोग मे.ट.	बीउ आपुर्ती दर % (SRR)
१	धान	३४८०	१८३३.६	१००२.९६	७४५.९५	२१.४४
२	मकै	६३.७५	२.५	०.००	३.००	४.७१
३	गहुँ	३६००	३१९६.१	१२५३.०४	१३५०.४०	३७.५१
४	मुसुरो	२२८	६.३९	०.००	३.००	१.३२
५	केराउ	२१	०	०.००	०.००	०
६	मुँग	२.५	०.२	०.००	०.२०	८
७	बोडी	६	०.१५	०.००	०.१५	२.५
८	मास	१.८७५		०.००	०.००	०
९	तोरी	६१.४	२	०.००	२.००	३.२६
११	आलु	५८५०	१६०	१०.००	१५०.००	२.५६

बीउ उत्पादक समन्वय समितिका सदस्यहरु सहित गहुँ बीउ उत्पादन अवलोकन तथा निरिक्षण

कृषि विभाग

संचालित कार्यक्रमहरुको उपलब्धि

आयोजना	संचालित कृयाकलाप	सूचकहरु	उपलब्धि
कृषि प्रसार	कृषि यान्त्रिकीकरण	• कृषि यन्त्र वितरण संख्या • उत्पादन लागत न्यूनीकरण	• विभिन्न ८ यन्त्र (४ पावर टीलर, २ रिपर र २ थ्रेशर) वितरण • करीब ५० हेक्टर क्षेत्रको उत्पादन लागतमा २० **प्रतिशत न्यूनिकरण**

क्रमश....

कृषि विभाग

उल्लेखनीय /नविन/अुनकरणीय कार्यहरु

कृषि विभाग

उल्लेखनीय /नविन/अनुकरणीय कार्यहरु संक्षिप्त एवं प्रतिफलमुखि)

क्र. सं	उल्लेखनीय /नविन/ अनुकरणीय कार्यहरु	अनुकरण योग्य प्रतिफल तथा उपलब्धीहरु
१	यसै वर्षबाट चैते धान विशेष कार्यक्रम गरि चैते धान लगाउने कृषकहरुको लागि निशुल्क रुपमा धानको बीउ उपलब्ध गराईएको	**करिब ३० हे क्षेत्रफलमा चैते धान खेती विस्तार भइ करिब १२० मे.टन धानको उत्पादन भएको** तथा धेरै जसो कृषकहरु चैते धान प्रतिको सकरात्मक प्रतिकृया रहेकोले यस आ.व.मा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजता हुने

क्रमश....

रुपन्देहीमा चैते धान खेतिको सुरुवात, ३० हेक्टर क्षेत्रफल विस्तार

सिक्टहन

बसन्तपुर चैते धान पाक्दै गरेको अवस्था, आषाढ २० गते

क्रमश....

कृषि विभाग

उल्लेखनीय /नविन/अनुकरणीय कार्यहरु संक्षिप्त एवं प्रतिफलमुखि)

क्र. सं	उल्लेखनीय /नविन / अनुकरणीय कार्यहरु	अनुकरण योग्य प्रतिफल तथा उपलब्धीहरु
२	जिल्ला परिषद् बाट **तीन सिजन तीन बाली, नराखौ जग्गा कहिल्यै खाली** भन्ने अभियान पारित गरि सबै सरोकारवालहरुबाट समन्वयात्मक रुपले कार्यक्रम सचालन गर्ने निर्णय गरिएको	सरोकारवालाहरुले सोही अनुरुप कार्यक्रम तर्जुमा गरेका
३	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत म्याचिंग ग्रान्टमा साना फार्म मेशिनरि वितरण कार्यक्रमलाई नमूनाको रुपमा सबै रकम उपयोग गरि धान रोप्ने मेशिनमा अनूदान प्रवाह गर्ने सोच अनुरुप **ति.न.पा.२२ मुडियारीमा आधुनिक सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना** भई धान रोप्ने मेशिन तथा स्वचालित धानको बीउ रोप्ने मेशिनको प्रयोग शुरुवात् गरिएको	• आधुनिक सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना भई धान रोप्ने मेशिन तथा स्वचालित धानको बीउ रोप्ने मेशिनको प्रयोगको सुरुवात • धानमा उत्पादन लागत न्युनिकरण (२५%) तथा उत्पादकत्व बृद्धि (२०%) गर्न यान्त्रीकरणको आधार तय भएको

क्रमश....

ति.न.पा.२२ मुडियारीमा आधुनिक सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना भई धान रोप्ने मेशिन तथा स्वचालित धानको बीउ रोप्ने मेशिनको प्रयोग शुरुवात् भएको

कृषि बिभाग

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

कृषि विभाग

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

रु हजारमा

क्र.सं	साझेदारी कार्यक्रमको नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च वजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
१	लक्षितवर्ग विशेष कृषि कार्यक्रम	जिल्ला विकास समितिको कार्यालय	माहुरी पालन, बमौसमि तरकारी खेती, च्याउ, प्रगांरिक मल बनाउने तालिम तथा माटो परीक्षण	प्राविधिक सहयोग	६००	करिब २०० जना कृषक उन्नत तरकारी खेती, च्याउ खेती प्रविधिबाट अभिमुखिकरण भएका साथै जैविक मल तालिमले गर्दा कृषक हरु प्रांगारिक उत्पादन तर्फ सुसुचित भएकोले बिसादी रहित उत्पादनमा टेवा मिल्ने

क्रमश....

जिल्ला विकास समितिसँगको साझेदारीमा संचालित लक्षितवर्ग विशेष कृषि कार्यक्रम

जिल्ला विकास समितिको बजेटः रु ६ लाख

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयकोः प्राविधिक सहयोग

जिल्लास्तर विभिन्न लक्षित वर्ग समन्वयन समितिः सहजकर्ता तथा व्यवस्थापन

क्रमश....

कृषि विभाग

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

रु हजारमा

क्र.सं.	साझेदारी कार्यक्रमको नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च वजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
२	मत्स्य व्यवसायि संघको पुर्वाधार सुदृढिकरण कार्यक्रम	जिल्ला मत्स्य व्यवसायि संघ	संघको कार्यालय व्यवस्थापनको लागि पूर्वाधार, फर्निचर लगायत अन्य सामाग्रिमा सहयोग	६४	६६	कार्यालय व्यवस्थापन भई सेवा प्रवाहका कार्यक्रमहरुमा सहज तथा कृषि कार्यालयका कार्यक्रमहरु पनि यस संघसगंको सहकार्यमा सम्पन्न गर्नको लागि सहज भएको
३	तरकारी खेती प्रविधि सम्बन्धि तालिम	गाउँ विकास समितिको कार्यालय, सिपवा	उन्नत तरकारी तालिम तथा बीउ वितरण	प्राविधिक सहयोग	१५०	३५ जना कृषकहरुले उन्नत तरकारी खेती सम्बन्धि प्रविध गरि करिब ३ हे क्षेत्रफलमा उन्नत तरकारी खेतीको सुरुवात गरी ६० मे.टन. थप ताजा तरकारी उत्पादन

क्रमश....

कृषि विभाग

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

रु हजारमा

क्र.सं.	साझेदारी कार्यक्रमको नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च वजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
४	**तरकारी खेती प्रविधि तालिम तथा कृषि औजार वितरण**	गाउँ विकास समितिको कार्यालय, मानपकडी	उन्नत तरकारी तालिम तथा कृषि औजार वितरण	प्राविधिक सहयोग	१७१	१८० जना कृषकहरुले उन्नत तरकारी खेती सम्बन्धि प्रविध ग्रहण गरी व्यवसायिक तरकारी खेतीको सुरुवात गरेको
५	**मुसुरो उत्पादन आयोजना**	किसान एकता कृषक मुल समिति	५० प्रतिशत अनुदानमा १.२ मे.टन बीउ वितरण	१५५	१३२	अर्को वर्षको लागि करिब १ मे.टन. बीउ उत्पादन भएकोले करीब , ५ समूहहरु प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका
६	**गाजर उत्पादन आयोजना**	जयमा अम्बे कृषक समूह	गाजर बीउ वितरण तथा गाजर प्रविधि तालिम	४५	५५	२५ जना कृषकहरु प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका, गाजर क्षेत्र विस्तार

क्रमश....

कृषि विभाग

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

रु हजारमा

क्र सं	साझेदारी कार्यक्रम को नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च वजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
७	**बगरखेती आयोजना**	HELVETAS/ NECOS /MSFP	लहरे तरकारी बीउ, हजारी वितरण	१६४	१५३३	• ३० हे क्षेत्रफलमा वगर खेती विस्तार • करीब ६०० मे.टन. ताजा लहरे तरकारी उत्पादन • संलग्न कृषकहरुको १० प्रतिशतले आम्दानीमा बृद्धि, • ५०० घरधुरी प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित, • खेर गएको जमिनको समूहगत रुपमै सहि सदुपयोग भएको

क्रमश....

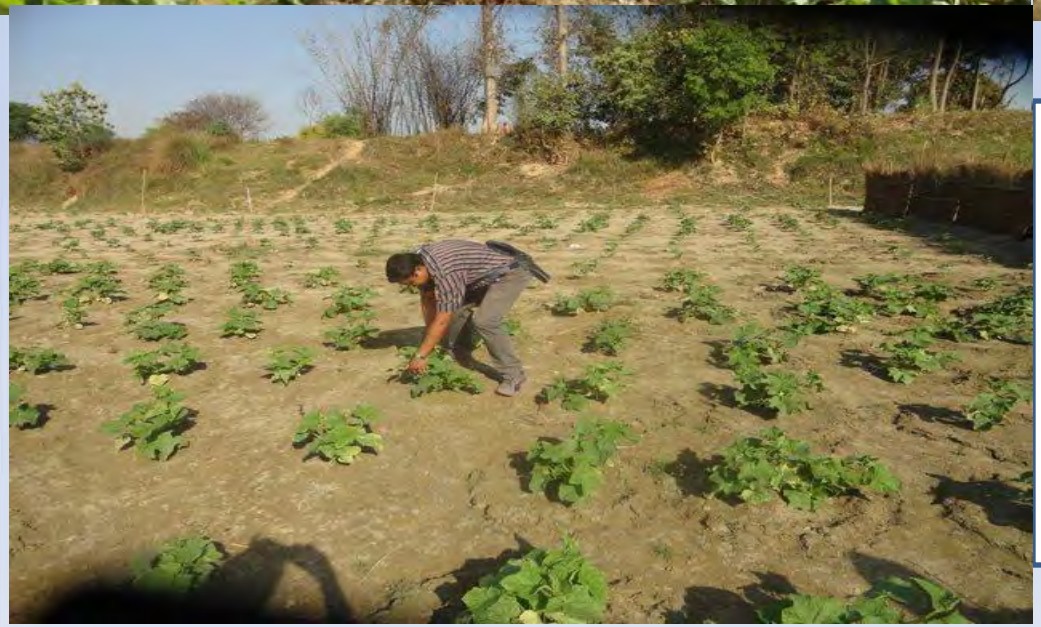

HELVETAS/NECOS/MSFP
सगको साझेदारी
कार्यक्रममा सचालित
वगरखेती विकास
आयोजना

क्रमश....

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

कृषि विभाग

रु हजारमा

क्र. सं.	साझेदारी कार्यक्रम को नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च वजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
८	**आधुनिक केरा नर्सरी स्थापना**	इलम HELVETAS, जय किसान फलफूल नर्सरी फार्म	स्थायी केरा नर्सरी घर निर्माण, जि.पि.एस.बाट केरा क्षेत्र सर्वेक्षण, टिस्यु कल्चरबाट केरा बेर्ना उत्पादन	१८६	११०	३० हजार स्वस्थ केराको बेर्ना उत्पादन भई गुणस्तर बेर्नाको उपलब्धता, केरामा देखा पर्ने रोगको समस्यामा न्यूनिकरण हुने

इलम HELVETAS, जय किसान फलफूल नर्सरी फार्म र जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,रुपन्दहीबाट साझेदारीमा स्थायी केरा नर्सरी सेड स्थापना

कृषि विकास कार्यालयबाटः १८६००० इलम HELVETAS ११०००० जय किसान फलफूल नर्सरी फार्मः ४९७०००

जम्मा विरुवा उत्पादनः ३० हजार

जय किसान फलफूल नर्सरी फार्म

साझेदारीमा संचालित कार्यक्रम

कृषि विभाग

रु हजारमा

क्र. सं	साझेदारी कार्यक्रमको नाम	साझेदार संस्था	संचालित कार्यक्रमहरु	विनियोजित बजेट/खर्च बजेट		
				कार्यालयको लगानी	साझेदार संस्थावाट लगानी	प्राप्त प्रतिफल
९	**धान बाली यन्त्रिकरण कार्यक्रम**	श्री चिराइतो कृषि सहकारी सस्था लिमिटेड, जोगाडा-४,	धान रोप्ने मेसिन तथा मेसिन बाट रोप्ने गरि धानको बीउ तयार गर्ने ट्रे खरिद	४५०	१८४	• जोगडा गा.वि.स.मा धान रोप्ने मेशिनको प्रयोगबाट धानको रोपाई कार्यक्रम शूरु • **५० हेक्टर क्षेत्रफलमा धानको उत्पादकत्व २० प्रतिशत बृद्धि र लागत २५ प्रतिशत न्यून गर्ने आधार तयार**

जम्मा रु. ३० लाख बराबरको साझेदार संस्थाबाट लगानी भएको

जोगडामा मेशिनले धान रोप्ने कार्यको थालनी

कृषि विभाग

बाली / बस्तुहरुको विमाको अवस्था

बिमा गरीएको बाली वस्तु	विमा गर्ने कृषक संख्या	विमांक रकम रु	प्रिमियम रकम रु	क्षतिपुर्ति दावि गर्ने कृषक संख्या	क्षतिपूर्ती रकम प्राप्त रु	कम्पनी
माछा	३	१७९५१५६	३५९३४			सिद्धार्थ ईन्सुरेन्स भैरहवा
माछा	१	१०००००००	२२६०००			प्रडेन्सीयल ईन्सुरेन्स
तरकारी	६९	८७४६०३३	४३४७५४	१	२३०००	सिद्धार्थ ईन्सुरेन्स भैरहवा
फलफुल	१०	५०,३४,९९४.५	२५१९०५			सिद्धार्थ ईन्सुरेन्स भैरहवा
जम्मा	८३	२,५५,७६,१८३.५	९४८५९३	१	२३०००	

कृषि विभाग

सुशासन तथा कार्यक्रम सार्वजनिकिकरण

विवरण	अवस्था
कार्यक्रम सार्वजनिकरण भए/नभएको	भएको
अनुदानका कार्यक्रमहरुको Flex print टाँसीए/नटाँसिएको	टाँसिएको
अनुदानका कार्यक्रमहरु वार्षिक पुस्तिकामा संलग्न भए/नभएको	भएको
अनुदानमा संचालित कार्यक्रमको प्रोफाईल (छुट्टै पुस्तिका प्रकाशन) भए नभएको	भएको
अनुदानमा सचालित कार्यक्रमहरु Website मा राखिएको/नराखिएको	नराखिएको
सभासद, स्थानीय निकायका पदाधिकारी, राजनैतिक दलका प्रतिनिधि तथा सरोकारवालाहरुसंग अन्तरक्रिया भए/नभएको	भएको

कृषि विभाग

जिल्लामा संचालन हुने कार्यक्रमको सार्वजनिकरण तथा सुशासनका लागि गरिएका प्रयासहरु

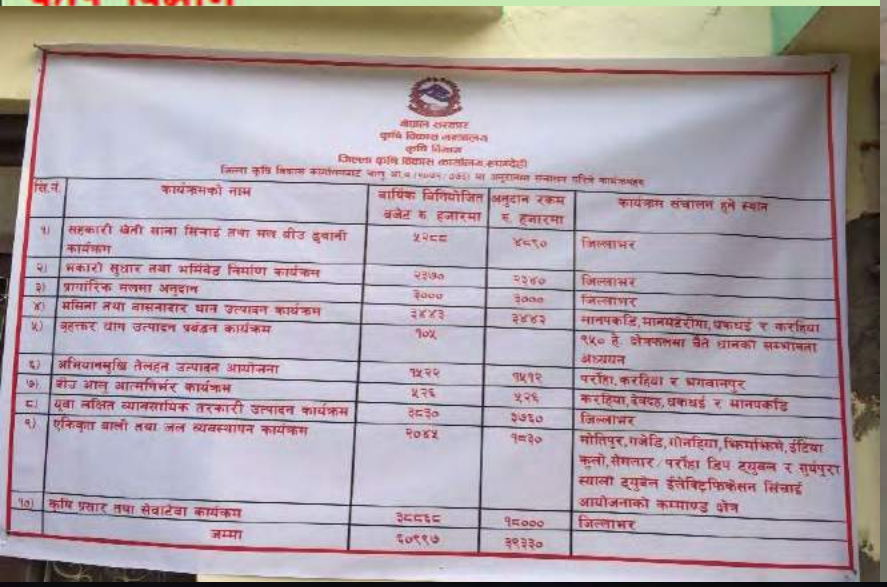

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा	अनुदान रकम रु हजारमा	कार्यक्रम संचालन हुने स्थान
१)	सहकारी खेती मार्फत सिंचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	५२८८	४८९०	जिल्लाभर
२)	सकारी सुधार तथा भर्मिवेड निर्माण कार्यक्रम	२३७०	२३४०	जिल्लाभर
३)	प्रागारिक मलमा अनुदान	३०००	३०००	जिल्लाभर
४)	मसिना तथा बासमतीदार धान उत्पादन कार्यक्रम	२४४३	२४४३	मानपकडि,मानमेढरीया,धकधई र करहिया
५)	बृहत्तर धान उत्पादन प्रवंढन कार्यक्रम	१०५		९५० हे. क्षेत्रफलमा थैने धानको सम्भावना अध्ययन
६)	अभियानमुखि तेलहन उत्पादन आयोजना	१५२२	१५१२	परौंहा,करहिया र भगवानपुर
७)	बीउ आलु आत्मनिर्भर कार्यक्रम	५२६	५२६	करहिया,देवदह,धकधई र मानपकडि
८)	युवा लक्षित व्यावसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रम	३८३०	३७३०	जिल्लाभर
९)	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५	१८३०	मोतिपुर,गजेडि,गोनहिया,झिरझिरे,ईटिया कुलो,सेमलार/परौंहा डिप ट्युबल र सुपेपुरा स्यालो ट्युबेल ईलेक्ट्रिफिकेसन सिंचाई आयोजनाको कम्माण्ड क्षेत्र
१०)	कृषि प्रसार तथा सेवाटेवा कार्यक्रम	३८८६८	१८०००	जिल्लाभर
	जम्मा	६०९९७	३९३३०	

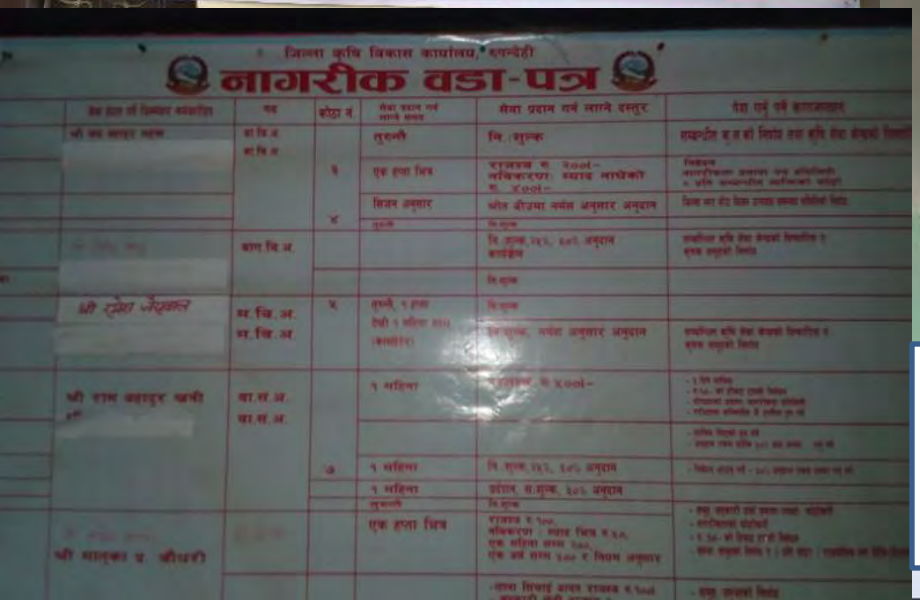

- क्षतिपूर्ति सहितको नागरीक वडावत्र
- शिकायत पेटिका
- अनुदानमा संचालन हुने कार्यक्रमको फ्लेक्स पर्दशन

नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय
रुपन्देही

कार्यालय ०७१-५२०९१७, ५२०२०१
सिधा ५२०३२५
टोल फ्रि नं. १६६०७१५२०००

क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक बडापत्र

क्र.सं.	सेवाको प्रकार	आवश्यक पुऱ्याउनु पर्ने कुराहरु र सो बापत लाग्ने शुल्क	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समयावधि	सेवा प्रवाह गर्ने जिम्मेवार कर्मचारी, तहा र कोटेशन	गुनासो सुन्ने अधिकारी	क्षतिपूर्ति रकम	कैफियत
क.	दर्ता तथा नविकरण						
१.	समूह दर्ता तथा नविकरण	समूह दर्ता निवेदनलाइ रु १०/-को टुक्रक टिकट, समूहको विधान, सदस्यहरुको नियमित फोटोकपी, कार्य समितिका पदाधिकारीहरुको नागरिकताको प्रमाणपत्रको फोटोकपी, गा.वि.स.को सिफारिस, सेवा केन्द्रको सिफारिस समूह नवीकरण नवीकरणको लागि प्रमाणपत्र, निवेदन र प्रगति प्रतिवेदन	निशुल्क	नोही दिन	श्री नविन भण्डारी	श्री भोजराज लामिछाने		
२.	बीउ बिजन उत्पादक दर्ता तथा नविकरण	निर्दिष्ट फर्मेट, नागरिकताको प्रतिलिपि	२००				
३.	मलखाद बिक्रेता दर्ता तथा नवीकरण	निर्दिष्ट फर्मेट, नागरिकताको प्रतिलिपि	दर्ता १०० नविकरण				
ख.	सिफारिसहरु						
१.	कृषि फर्म दर्ता	परियोजना फर्मेट, नागरिकता, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
२.	कृषि सहकारी दर्ता	विनियम, सेवा केन्द्रको सिफारिस, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
३.	कृषि ऋण सिफारिस	परियोजना फर्मेट, नागरिकता, रु.१०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
४	सिंचाई आयोजना दर्ता सिफारिस	गा.वि.स.को सिफारिस, सेवा केन्द्रको सिफारिस, निर्दिष्ट फर्मेट, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
५	बीमा सिफारिस	सेवा केन्द्रको सिफारिस, निर्दिष्ट फर्मेट, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
६	कृषि विद्युत मिटर सिफारिस	सेवा केन्द्रको सिफारिस, निर्दिष्ट फर्मेट, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन	निशुल्क				
७	विषादी खुद्रा बिक्रेता दर्ता नविकरण सिफारिस	प्रगति प्रतिवेदन, १०/-को टिकट टासेको निवेदन, सेवा केन्द्रको सिफारिस	निशुल्क				
८.	रासायनिक मल अनुदानमा सहकारीलाई उपलब्ध गराउने सिफारिस	गा.वि.स.को सिफारिस, सेवा केन्द्रको सिफारिस, निर्दिष्ट फर्मेट, रु १०/-को टिकट टासेको निवेदन, सेवा परिक्षण प्रतिवेदन	निशुल्क				
	साना सिंचाई कार्यक्रम निवेदन दर्ता	भरिएको निर्दिष्ट सिंचाई फारम	१००/-				
	आयोजना सम्झौता	प्रस्ताव भएको हुनुपर्ने	निशुल्क				
	अनुदान भुक्तानी	सम्पन्न भएका सम्पूर्ण कागजात, बिल भरपाई, सेवा केन्द्रको सिफारिस, सार्वजनिक सुनुवाईको प्रतिलिपि	निशुल्क				
	सहकारी सिंचाई						

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

सूचना अधिकारी

नाम:- नविन भण्डारी

पद:- कृषि प्रसार अधिकृत

मो. नं. :- ९८४७१५५२१५

कार्यक्रम सार्वजनिकिकरण तथा सुशासनका प्रयाशहरु..

आ ब २०७२।०७३ मा संचालन हुने कार्यक्रमहरु
सार्वजनिकिकरण समारोह, कार्तिक २०७२

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक अवधिको

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र. सं.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अबधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
१	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	५३७०	३३७४	५५०	करिब १००.४ मे.टन. प्रांगारिक मलको प्रयोगले माटोको बिग्रदो अबस्थामा सुधार, २०० भकारो सुधार भई सन्तुलीत मलको प्रयोग बृद्धि, यस आ.व.मा थप ५० भर्मिबेड निर्माण भै थप ५० टन प्रति वर्ष प्रागांरिक मलको प्रयोग तथा उपलब्धतामा बृद्धि तथा प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित २५० कृषकहरुको खेतबारीको माटोमा प्रागांरिक पदार्थको मात्रामा बृद्धि

क्रमश....

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र.सं	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अपधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
२	आलु तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम	४३५६	४३१६	२७०	• ६० जना युवा उद्यमी मार्फत १२० विगाहा क्षेत्रफलमा व्यवसायिक तरकारी खेती संचालन भई १६०० मे.टन. थप तरकारी उत्पादन • दुईवटा कृषक समूहमा २-२ लाख को आलु बीउ कोष स्थापनार्थ हुनाले वित्तीय पहुँच पुगी आउदो वर्ष गुणस्तरीय बीउको प्रयोग भै गुणस्तरीय आलु उत्पादनमा सेवा मिल्ने उत्पादन हुने , • ९८ मे.टन. बीउ आलु शित भण्डारणमा राख्न सहयोग गरी आगामी वर्ष ३२ हे. क्षेत्रफलको लागि आवश्यक पर्ने आलुको गुणस्तर बीउ सुनिश्चित गरीएको जसको कारणबाट करिब ७१८ मे.टन. आलु उत्पादन हुने

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र.सं	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अपधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
३	बाली विकास कार्यक्रम	४९५१	४४३७	१९२५	४० हे. क्षेत्रफलमा मसिना तथा बासनादार धानको वीज बृद्धि भई करीब **२ हजार हे.लाई पुग्ने गुणस्तरीय** बीउको उपलब्धता हुने, उनन्नत बीउ (४० मे.टन.), जिकं सल्फेट (१२ मे.टन.) र हरियो मल ढैचा (२ मे.टन.) लगायत प्याकेजमा क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम मार्फत **८०० हे. क्षेत्रफलमा उन्नत तवरले मसिना तथा बासनादार धान खेती प्रवर्द्धन मार्फत थप ६०० मे.टन. धान उत्पादन हुने**

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र.सं	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अपधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
४	सहकारी खेती, साना सिंचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	५२७६	५२७६	७७२	यस आ.वमा ७४ समूह र ४ सहकारीमा आयोजना संचालन भै २७२ हेमा थप सिचाई सुबिधा विस्तार हुनाले बाली सघनता २५ प्रतिशतले बृद्धि हुने

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र. सं.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अपधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
५	एकिकृत जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजना IWRMP	२०४५	२०४५	८५०	साना फर्म मेसिनरी अन्तर्गत तिलोत्तमा न. पा. मा धानको स्वचालित बिउ राख्ने तथा रोप्ने मसीनमा अनुदान कार्यक्रम प्रवाह गरि धानको लागत खर्चमा न्यूनिकरण (करीब २०%) गरी उत्पादकत्व बृद्धि (करीब २५%) को आधार तय गरीएको तथा बढ्दो श्रम अभावको कारणले धान बालीहुने खेतको बाझो रहेने समस्यालाई केहि हदसम्म सम्बोधन हुने , ५ भकारो सुधार भै गुणस्तर मल उत्पादनमा सहयोग, ६ जना युवा कृषकहरु युवा लक्षित कार्यक्रमबाट लाभान्वित भई करिब १२ हे क्षेत्रफलमा २४० मे टन ताजा तरकारी उत्पादन

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, वार्षिक

क्र. सं.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	वार्षिक अपधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
६	कृषि प्रसार कार्यक्रम (जिल्ला स्तर)	२२७०८	२२२२७	१६८००	३००० हे मा उन्नत धानको विउ वितरण, ३० हे मा उन्नत गहुको बिउ वितरण भै ९० मेटन उत्पादन, प्रस्तावनाको आधारमा जोगाड गाबिसमा धान रोप्ने मेसिन वितरण, १०००० च्याउ बिउ वितरण, १८ माटो सिबिर संचालन भै माटोको अवस्था बारे कृषकलाई जानकारी भै सन्तुलित मलको प्रयोगमा सहयोग दलहन बाली प्रर्वद्धन, २ कृषि संकलन केन्द्र निर्माणबाट कृषकहरुको बजारमा पहुच तथा बिचौलाको बोलाबलमा कमि, कृषि टहरा विष्णुपुरा गा.वि.स.मा निर्माण भई कृषकहरुलाई बजारीकरणमा राहत, कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम अन्तरगत रिपर र थ्रेशर मेशिन, मत्स्य पालनको लागि एरिएटर वितरण कार्यक्रमले मत्स्य पालनमा देखिने समस्याको न्युनिकरण तथा यान्त्रीकरणमा टेवा, २ जिउदो मत्स्य पसललाई अनुदान कार्यक्रमबाट २ उद्यमिहरु प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित भई गुणस्तरयुक्त मत्स्य उपलब्धतामा टेवा

कृषि विभाग

उपलब्ध गराईएको अनुदान रकम र खर्च हुन बाँकी अनुदान

रकम हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्ध अनुदान रकम	बाँकी रकम
१	कृषि प्रसार	२२७०८.००	४५०
२	सहकारी खेती, साना सिचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम	५२८८.००	०
३	वाली विकास कार्यक्रम	५०७०.००	५१४
४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम	४३५६.००	३०
५	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (किसानहरुलाई प्रांगारिक मलमा अनुदान उपलब्ध गराउने)	३०००.००	१९९६
६	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम (भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन)	२३७०.००	०
७	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०४५.००	०
	जम्मा	४४८३७	२९९०

करीब ९४ प्रतिशत अनुदान रकम खर्च भएको

करीब २१ हजार कृषक लाभान्वित

कृषि विभाग

बेरुजू फछ्र्यौट प्रगति विवरण, वार्षिक अवधिमा

क्र. सं.	बेरुजू विवरण	गत आ.व. सम्मको बेरुजू रकम रु.	गत आ.व. सम्मको बेरुजू फछ्र्यौट रकम रु.	फछ्र्यौट प्रतिशत
१.	असुल गर्नु पर्ने			
२.	नियमित गर्नु पर्ने	११,१४,४३१	१०,८९,९११	९८
	जम्मा	११,१४,४३१	१०,८९,९११	९८

कृषि विभाग

बेरुजू फछ्र्यौट प्रगति विवरण, वार्षिक
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही

क्र.सं	बेरुजु रु	यस आ.व.मा बेरुजू फछ्र्यौट (रु)				फछ्र्यौट हुन बाकि जम्मा रु	कैफियत
		असुली	म.ले.प. कार्यालयबाट	कुमारी चोक तथा केन्द्रिय तहसील कार्यालय	जम्मा रु.		
आ.व.०५९/०६० सम्मको	८४७८७६		०	८३९९११	८३९९११	७९६५	
आ.व ०६०/०६१ देखि हालसम्मको	२६६५५६		२५००००	०	२५००००	१६५५६	
जम्मा	११,१४,४३१	०	२,५०,०००	८,३९,९११	१०,८९,९११	२४,५२०	
बेरुजु फछ्र्यौट प्रतिशतः ९८							

कृषि विभाग

सचालित बजेट उप-शिर्षक अनुसारका आयोजना/कार्यक्रमहरुको राजश्व विवरण

क्र.सं	बजेट उपशिर्षक नं	आयोजना/कार्यक्रमहरुको नाम	तृतीय चौमासिक अवधिमा सकलित राजश्व रकम रु.	वार्षिक अवधिमा सकलित राजश्व रकम रु.
१	३२२१२०-३/४	साना सिचाई, सहकारी खेती तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम		८२००
२	३१२१०८-३/४	आलु तरकारी तथा मसला बाली विकास कार्यक्रम		१३,६००
३	१४२२४	कृषि विभाग (एक गाँउ एक प्राविधिक कार्यक्रम)- परीक्षा दस्तरु	१८४५०	१८,४५०

कृषि विभाग

सचालित बजेट उप-शिर्षक अनुसारका आयोजना/कार्यक्रमहरुको राजश्व विवरण

क्र. सं	बजेट उपशिर्षक नं	आयोजना/कार्यक्रमहरुको नाम	तृतीय चौमासिक अवधिमा सकलित राजश्व रकम रु.	वार्षिक अवधिमा सकलित राजश्व रकम रु.
४	१५११२	बेरुजु	१३६५९	१३६५९
५	१४२२७	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क नविकरण नयाँ दर्ता (मलखाद, बीउ विजन विक्रि)	४५५५०	९५४००
जम्मा			७७,६५९	१,४९,३०९

कार्यलयबाट संकलित राजस्व आ.व. २०७२/०७३		
राजस्व जम्मा	तृतीय चौमासिक	वार्षिक
	७७,६५९	१,४९,३०९

कृषि विभाग

लिलाम गर्नु पर्ने र लिलाम गरिएको विवरण

- गत आ.व. २०७१/०७२ मा लिलाम कार्य सम्पन्न भएको (२०७२ बैशाख २ गते)
- यस आ.व.मा लिलाम गर्नुपर्ने सामाग्रि नभएको

जनशक्ति विवरण

जम्मा दरवन्दीः-४५, पदपुर्ति ३९

रिक्त ६ - योजना अधिकृत १, कृषि प्रसार अधिकृत १,
ना. सुब्बा १, मत्स्य प्रा.स. १ र कार्यालय सहयोगी २

नमिलेको दरवन्दी- जि.कृ.वि.का.मा वागवानी अधिकृत २ जना कायम भएको (कृषि सेवा केन्द्रमा दरवन्दी हुनु पर्ने)

कृषि सेवा केन्द्र रहने स्थान र अधिकृत रहने स्थान सम्बन्धमा अस्पष्टता रहेको । (पटक पटक अनुरोध गर्दा पनि स्पष्ट नभएको)

कृषि विभाग

आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या

क्र. सं	आयोजनाको नाम	आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरु	समस्या देखा पर्नुको कारण	समस्या समाधान गर्न गरिएको प्रयास	मविसस समिति (MDAC) मा प्रस्तुत गर्नुपर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानका लागि सुझाव
१	युवा लक्षित व्यवसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रम	तरकारी खेती गर्नको लागी नया एवम् ठूला युवा उद्यमि आउन नसकेको	एक विगाहामा खेती गरिरहेको कृषक लाइ मात्र छनौट गर्नुपर्ने भएकोले	निरन्तर सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको र प्रत्येक गोष्ठिमा कुरा उठाईएको		कार्यविधि ससोधन गर्नुपर्ने (प्रतिफलमा आधारीत वा पूर्वाधारमा अनुदान व्यवस्था गर्ने
२	मत्य विकास कार्यक्रम	लागत खर्च बढी	सिचाई बिद्युत छुट नहुनाले लागत बृद्धि		सिचाईमा लागि बिद्युत छुट नहुनाले लागत बृद्धि भएको	कृषि बाली सरह बिद्युत छुट हुनुपर्ने
३		मत्स्य पोखरी निर्माण कार्य प्रभावकारी नभएको	केन्द्रस्तरमा कार्यक्रम राखी जिल्लास्तरमा कार्यान्वयन गर्दा मत्स्य पोखरी निर्माण कार्य प्रभावकारी नभएको	निरन्तर सम्बन्धित निकायमा र प्रत्येक गोष्ठिमा कुरा उठाईएको	केन्द्रस्तरमा कार्यक्रम राखी जिल्लास्तरमा कार्यान्वयन गर्दा मत्स्य पोखरी निर्माण कार्य प्रभावकारी नभएको	जिल्लास्तरमानै अख्तियारी दिई मत्स्य पोखरी निर्माण कार्य गर्नुपर्ने

क्रमश....

कृषि विभाग

आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरु	समस्या देखा पर्नुको कारण	समस्या समाधान गर्न गरिएको प्रयास	मविसस समिति (MDAC) मा प्रस्तुत गर्नुपर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानका लागि सुझाव
४	केरा क्षेत्र विस्तार आयोजना	कृषकहरुमाझ लोकप्रिय G9 जातको केरा औपचारीक रुपमा यस जातको कार्यक्रम संचालन गरि केरा क्षेत्र विस्तार गर्न नसिकएको	कृषकहरुमाझ G9 जातको केरा लोकप्रिय भएता पनि नेपालमा सूचिकृत नभएको	निरन्तर सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको र प्रत्येक गोष्ठिमा कुरा उठाईएको		ने.कृ.अ.प.बाट जातियता अध्ययन गरी तत्काल दर्ता प्रकृया अगाडी बढाउनु पर्ने
५	कृषि यान्त्रिकरण	जिल्ला भित्र कृषि यन्त्रहरुका मर्मत संभार गर्न समस्या	जिल्ला भित्र कृषि यन्त्रहरुका मर्मत संभार गर्ने सुविधाको अभाव	निरन्तर सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको र प्रत्येक गोष्ठिमा कुरा उठाईएको	जिल्ला भित्र कृषि यन्त्रहरुका मर्मत संभार गर्न समस्या	कृषि इन्जिनीयरिङ्ग निर्देशनालयबाट जिल्ला भित्र कृषि यन्त्रहरुका मर्मत संभार गर्ने सेवा प्रदायकहरुको विकास

क्रमश....

कृषि विभाग

आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या

क्र.सं	आयोजनाको नाम	आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरु	समस्या देखा पर्नुको कारण	समस्या समाधान गर्न गरिएको प्रयास	मविसस समिति (MDAC) मा प्रस्तुत गर्नुपर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानका लागि सुझाव
६	**बृहत्तर धान उत्पादन कार्यक्रम**	धान उत्पादन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरु प्रभावकारी नभएका	कार्यक्रमको कार्यविधि अनुरुप प्रवाह गर्नुपर्ने यान्त्रिकीकरण र सिंचाई लगायत पोष्टहार्भेष्ट सम्बन्धी सुविधाहरु छुट्टाछुट्टै समयमा प्राप्त हुनाले एकमुष्ठ प्याकेजको रुपमा प्रवाह गर्न नसकिएकोले	निरन्तर सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको र प्रत्येक गोष्ठिमा कुरा उठाईएको	कार्यक्रमको कार्यविधि अनुरुप प्रवाह गर्नुपर्ने यान्त्रिकीकरण र सिंचाई लगायत पोष्टहार्भेष्ट सम्बन्धी सुविधाहरु छुट्टाछुट्टै समयमा प्राप्त हुनाले एकमुष्ठ प्याकेजको रुपमा प्रवाह गर्न नसकिएकोले धान उत्पादन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरु प्रभावकारी नभएका	बाली विकास निर्देशनालयले जस्तै अन्य निकायबाट समयमै एकमुष्ठ कार्यक्रम र अख्तियारी उपलब्ध गराउनु पर्ने

चैते धान विस्तारमा देखा परेका समस्या

चैते धानमा धेरै जसो कृषकहरु आकर्षित भएता पनि बृहत्तर धान उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत चैते धानको विस्तारको लागी सामुदायिक **Paddy Drier** को प्रबर्द्धन आवश्यकता

फोटो: जोगडा गा.वि.स.मा लगाईएको चैते धान २०७३ आषाढ अन्त्यको भारी बर्षाले नोक्सान

कृषि विभाग

आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या

क्र.सं	आयोजनाको नाम	आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरु	समस्या देखा पर्नुको कारण	समस्या समाधान गर्न गरिएको प्रयास	मविसस समिति (MDAC) मा प्रस्तुत गर्नुपर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानका लागि सुझाव
७	**बीउ गुणस्तर नियमन कार्यक्रम**	गुणस्तर नियन्त्रणमा गर्न नसकिएको	सरकारी निकाय (जस्तै भन्सार कार्यालय) बाटै नेपालमा सूचीकृत जातहरुमात्रै आयात गर्न स्वीकृती दिनु पर्नेमा सो नभएकोले र प्लाण्ट क्वारेण्टाईन कार्यालयबाट जारी गरिएको छोडपुर्जी अनिवार्य नबनाईएकोले ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला कृषि विकास समिति र राष्ट्रिय बीउ बिजन समितिलाई जानकारी गराईएको	भन्सार कार्यालयाट आयात गर्ने प्रकृया अघि अनिवार्य रुपमा प्लाण्ट क्वारेण्टाईन कार्यालय मार्फत जारी हुने छोड पुर्जीलाई आधार मान्नु पर्ने ।	भन्सार कार्यालयाट आयात गर्ने प्रकृया अघि अनिवार्य रुपमा प्लाण्ट क्वारेण्टाईन कार्यालय मार्फत जारी हुने छोड पुर्जीलाई आधार मान्नु पर्ने ।

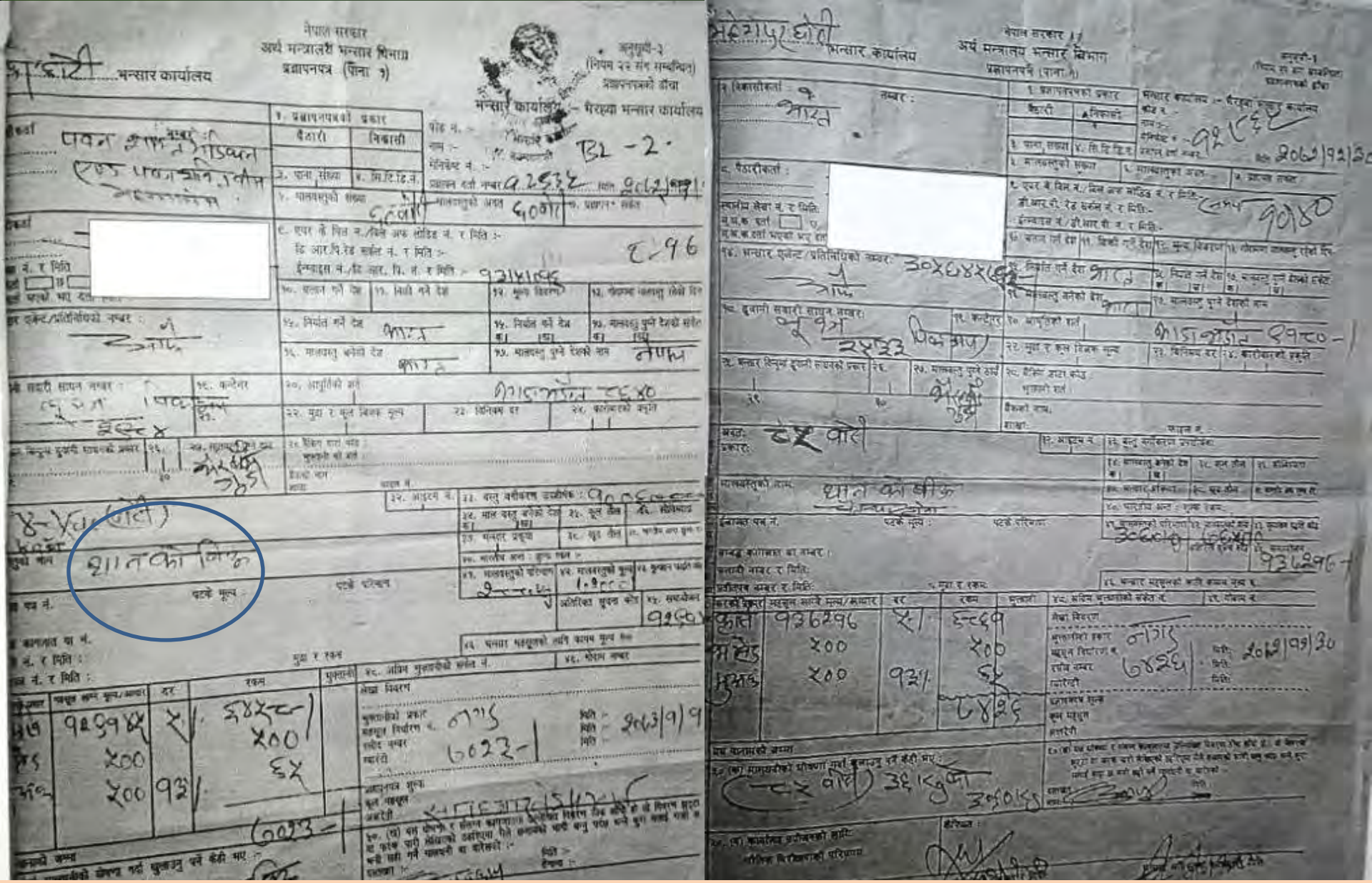

सरकारी निकाय(भन्सार कार्यालय) बाटै वेवास्ता हुँदा गुणस्तरहिन बीउको आयात कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा नियमन गर्न नसकिएको

तस्वीरहरु

बुटवल टुडे
कृषि
www.butwaltoday.com.np
रूपन्देहीमा जिउँदो माछा पसल बढ्दै
कसरी गर्ने प्लाषि
माछा किसान लोडसेडिङको मारमा
आधुनिक मासिन भित्र्याए
मासिदै धान फल्ने खेत
दही चिउराको अरनी
THE BUTWAL TODAY NATIONAL DAI
Wednesday, 29 June 2016

पत्रपत्रिकामा कृषि

साढे सात सय हेक्टर क्षेत्रफल मत

कृष्ण खनाल
बुटवल, २० बैशाख ।

जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय रूपन्देहीले जिल्लामा माछा उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि नयाँ रणनीति योजना अनुसार माछा उत्पादनको लागि अब्बल मानिएको करिव ७ सय ५० हेक्टर क्षेत्रफललाई मत्स्य पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने भएको छ ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका मत्स्य विकास अधिकृत रमेश जैशवालका अनुसार रूपन्देहीको धकधई गाविस आसपास क्षेत्रका १५ ओटा गाविसलाई समेटेर १ सय २० हेक्टर क्षेत्रफल र लुम्बिनीतर्फ सुर्यपूरा लगायतका आसपासको १५ ओटा गाविसलाई समेटेर १ सय ८० हेक्टरको क्षेत्रफलमा लुम्बिनी पकेट क्षेत्र निर्धारण गर्ने र छपिया दयानगर छेउछाउका गाविसलाई समेटेर ४ सय ५० हेक्टरको क्षेत्रफलमा छपिया टिकुलीगढ सेमलार बुटवल पकड क्षेत्र निर्धारण गर्नेगरी काम अगाडि बढाईएको छ ।

रूपन्देहीमा हाल ८ सय ७५ ओटा पोखरीमा माछा पालन गरिँदै आएको छ। जिल्लाका २० ओटा गाविसलाई माछापालनका लागि पकट क्षेत्र भनेर निर्धारण गरिएको कृषि कार्यालयको तथ्यांक छ। यस जिल्लामा प्रत्येक दिन १२ मेट्रीक टन र प्रतिवर्ष ४ हजार ५ सय मेट्रीक टन माछा उत्पादन हुने गरेको छ जुन बाजारका लागी अपुग रहेको छ। माछाकै विक्रि वितरणबाट रूपन्देही जिल्लामा मात्र वार्षिक १ अर्बको कारोबार हुँदै आएको छ ।

जिल्लामा मत्स्यपालन सम्बन्धी ५७ वटा कृषक समुह रहेका छन् भने ७ ओटा ह्याचरी रहेका छन् । त्यस्तै जिल्लामा डेढ दर्जन भन्दा बढी जिउंदो माछा बिक्री पसलहरू रहेको कृषि कार्यालय रूपन्देहीको तथ्यांक छ। त्यसैगरी जिल्लामा माछा कै लागि भनेर खोलिएका ३ ओटा दाना उद्योगहरू रहेका छन । त्यस्तै रूपन्देही जिल्ला मै पहिलोपटक दयानगरमा माछापालनका लागि आईस प्लाण्टको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।

मत्स्य व्यवसायीम

बुटवल, २० बैशाख (बुटुस)- नेपाल मत्स्य व्यवसायी संघ, जिल्ला कार्य समिति, रूपन्देहीको प्रथम साधारणसभा तथा अधिवेशनबाट अधिवेसनबाट अध्यक्षमा पुन पुण्य प्रसाद चौधरी निर्वाचित भएका छन् ।

सोमबार दयानगर छपियामा भएको साधारण सभा तथा अधिवेसनबाट उपाध्यक्षमादिवाकर भुसाल, सचिव गंगा प्रसाद सापकोटा, सह सचिवमा प्रकाश खनाल र कोषाध्यक्षमा सुबास कुर्मी चयन भएका छन् । त्यस्तै सदस्यहरूमा हिरामणि ढकाल, भागीरथी थारु, इन्द्र प्रसाद काउचा, दुधनाथ

आईफोर्ड
थापाले
अगाले
मात्र पकड
व्यवसायलाई थप सहयोग गर्न
थप टेवा बताउछन् । नेपाल मत्स्य पालन व्यवसायी महासंघका केन्द्रीय सदस्य गोपाल पाण्डेले पशु क्वारेण्टाईन कार्यालयले गुणस्तरहिन कुखुराका

पत्रपत्रिकामा कृषि

बुटवल टुडे
कृषि
२५ चैत २०७२, बिहीबार | 7 April 2016 Thursday

रूपन्देहीमा माछाबाट बार्षिक एक अर्ब आम्दानी

पोखरीलाई बहुउपयोगी बनाउँदै किसानहरू

कृष्ण खनाल
बुटवल, २४ चैत ।

माछापालनमा नमुना जिल्लाको रूपमा रहेको रूपन्देही जिल्लाले बार्षिक १ अर्ब रूपैयाँ बराबरको आम्दानी माछाबाट मात्र गर्दै आएको पाइएको छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका अनुसार माछा उत्पादनमा नमुना जिल्लाको रूपमा पहिचान बनाउँदै गरेको रूपन्देहीले जिल्लाको माग पुरा गरी अन्य जिल्लामा समेत माछा निर्यात गर्दै आएको छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटाका अनुसार रूपन्देही जिल्लामा कुल जलाशय क्षेत्रफल ९ सय ३५ हेक्टर रहेकोमा पोखरी जलाशय क्षेत्रफल ८ सय ९ हेक्टरमा किसानहरूले माछापालन गर्दै आएका छन्।

प्राकृतिक जलाशयको क्षेत्रफल १ सय २६ हेक्टर रहेको छ भने जिल्लामा २ हजार १ सय ४ जना किसानले व्यवसायिक रूपमा माछा पाल्दै आएका छन्। रूपन्देहीमा कुल पोखरी संख्या ३ हजार ७ सय ८० वटा रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तथ्यांकमा उल्लेख छ। यद्यपि पछिल्लो समयमा भने केही संख्या बढेको छ। बार्षिक रूपमा ४ हजार २ सय ५ मेट्रिक टन माछा उत्पादन हुँदै आएको जिल्लाको उत्पादकत्व ४.८७ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको छ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटा भन्छन्- 'रूपन्देही जिल्लामा खाने माछा र मत्स्य बीज उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनेको छ।' जिल्लामा प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष माछा खपत [illegible] आएको जनाइएको

स्वादिलो हुने भएकोले जिल्लामा जिउँदो माछा पसल समेत सञ्चालन हुने क्रम बढ्दै गएको छ। उपभोक्ताहरूको रोजाईमा ताजा जिउँदो माछा पर्ने भएको कारणले पनि व्यवसायीहरूले यसतर्फ आफ्नो लगानी बढाउँदै गएका छन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा आधिकारिक रूपमा दर्ता भएर रूपन्देहीमा १५ वटा जिउँदो माछा पसल सञ्चालनमा आएका छन्।

जिल्लामा दाना समेत अन्य जिल्लाबाट आयात गर्नुपर्ने बाध्यता छैन। रूपन्देहीमा दुई वटा मत्स्य दाना उद्योग सञ्चालनमा आएका छन्। बुद्ध दाना उद्योग, दयानगर छपिया र हिमदाना उद्योग बुटवल रहेका छन्। जिल्लामा करिब १ सय वटा मत्स्य फर्महरू समेत सञ्चालनमा रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तथ्यांकमा [illegible] छन्। मत्स्य प्रशोधन केन्द्र आईस प्लान्ट [illegible] दयानगर गाविस छपिया समेत [illegible] छ। जिल्ला कृषि [illegible] समन्वयमा मत्स्य [illegible]र, छपियामा निर्माण [illegible]

[illegible] जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजप्रसाद सापकोटा भन्छन्-' रूपन्देही जिल्ला मत्स्यपालन क्षेत्रका हिसाबले धेरै सम्भावना भएको क्षेत्र हो। एक वाली मात्र हुने (धान बाली मात्र) मत्स्य पोखरी निर्माण गरि तुलनात्मक रूपमा बढी आम्दानी लिन सकिने प्रचुर सम्भावना रहेको छ।' उनका अनुसार जिल्लामा थप क्षेत्र आकर्षण तथा सचेतनाले जिल्लामा जिउँदो माछा बजार विस्तारको अत्यन्त राम्रो सम्भावना बढ्दै गएको पाईन्छ। जिल्लामा माछा प्रशोधन उद्योगको स्थापना गर्न र कृषि पर्यटन उद्योग स्थापना गर्ने उच्च सम्भावना रहेको छ भने पोखरीको डीलमा खेर गैरहेको जग्गा सदुपयोग गर्न तरकारी तथा फलफूल खेती र माछाको लागि आवश्यक घाँस खेती गर्न समेत सकिन्छ।

माछापालनमा केही समस्याहरू समेत रहेका छन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीमा मत्स्य विकास अधिकृत रमेश जैसवालका अनुसार नेपालको माछा गुणस्तरीय भएता पनि भारतीय माछासँग कृषकहरूले प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्नु, बंशाणुगत क्षमताभा ह्रास आई उत्पादकत्व कमी हुनु, कृषि वाली सरह सिंचाईको सुविधा प्राप्त हुन नसक्नु,जिउँदो माछाको बजारीकरणको लागि गुणस्तरीय ढुवानी सुविधाको अभाव, उत्पादन लागत बढी, सुलभ एवम् गुणस्तरीय मत्स्य दानाको उपलब्धतामा कमी लगायतका समस्याहरू रूपन्देही जिल्लाका विद्यमान समस्याहरू हुन्।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीले यस वर्ष रूपन्देही जिल्लामा मत्स्य विकासको लागि प्रस्तावित प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरूमा मत्स्य पालन क्षेत्र विस्तार आयोजना, मत्स्य उत्पादन विशेष कार्यक्रम (पोखरी निर्माण) का लागि तीन लाख प्रति हेक्टरका दरले अनुदान रकम उपलब्ध गराई क्षेत्र विस्तार गर्ने, मत्स्य उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि स्थापना कार्यक्रम बाट उत्पादन गरिएका मत्स्य बीजको लागि निजीस्तरमा स्रोत केन्द्र विकास लगायतका आयोजनाहरू अगाडि बढाएको छ। मत्स्य विकास अधिकृत जसैवाल भन्छन्-'मत्स्यपालनमा यान्त्रिकरण कार्यक्रम: पचास प्रतिशत अनुदानमा पेलेट दाना बनाउने मेशिन, एरिएटर मेशिन, पावर टिलर, फिड मेशिन, मड पम्प, एक्सेल फ्लो पम्प तथा पानीको गुणस्तर जाँच गर्ने पि.एच. मिटर, डि.ओ. मिटर उपलब्ध गराउने, पंगासियस मत्स्यपालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम:(सहभागितात्मक बृहत्तर पंगासियस मत्स्यपालन विकास कार्यक्रम) लगायतका आयोजनाहरू अगाडि बढाएका छौं।'

यस्तै पकेट क्षेत्रको रूपमा रहेको रूपन्देहीको सेमलार-छपिया करिडोर मत्स्य विकास आयोजना निर्माण गर्ने, दयानगर, प.अमवा, मानमटेरिया, सेमलार गा.वि.स. समेटिने गरि सेमलार-छपिया करिडोर मत्स्य विकास आयोजनाको रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्न पोखरी निर्माण, फार्म यान्त्रिकरण, पंगासियस माछापालन, मत्स्य पर्यटन लगायतका कार्यक्रमहरू एकीकृत रूपमा संचालन गर्ने योजना समेत रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले जनाएको छ।

यसको अलवा एक लिंगीय टिलापिया हयाचरी निर्माण एवं व्यवस्थापन, पंगासियस हयाचरी निर्माण एवं व्यवस्थापन, मत्स्य दाना उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम, मत्स्य पर्यटन प्रर्वद्धन आयोजना, मत्स्य बजार प्रवर्द्धन आयोजना, जिउँदो माछा बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम पोष्ट

पत्रपत्रिकामा कृषि

कृषिलाई यान्त्रिकरण गरी आत्मनिर्भर बन्न सकिन्छ

भुवनपोखरी गाविस-३ पाल्पामा जन्मीएका विनोद शवालीले प्राथमिक शिक्षा भुवनपोखरी ३ पाल्पाबा पुरा गरे । माध्यमिक तहको शिक्षा बलेठक्सार-५ गुल्मीमा पुरा गरी कृषि स्नातक र स्नाको तह कृषि तथा पशुविज्ञान अध्ययन संस्थान रामपुर पाल्पाबाट पुरा गरे । वि.सं.२०७० साल अर महिनाबाट बर्दिया जिल्लाको बाली विकास अधिकृतमा स्थायी आगिर खाएका शवाली अहिले जिल कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीमा बाली विकास अधिकृतको रुपमा रहेका छन् । तिनै अधि विनोद शवाली सँग रुपन्देहीको समग्र कृषि क्षेत्रको विषयमा बुटवल टुडेकर्मी कृष्ण खनालले गरे

आयात प्रतिस्थापन गर्न 'चैते धान खेती'

कृष्ण खनाल
बुटवल, १५ चैत ।

चैतको चर्को गर्मीमा कोही हिलो सम्याउँदै छन् त कोही खेतको आली सम्याउन, कोही धानको बीउ गोड्न त कोई ट्याक्टरले खेत जोत्न। झट्ट हेर्दा किसानको असारे माचो जस्तै देखिन्छ।

रोपारेहरू धमाधम खेतमा धान रोपीरहेका छन् भने प्राविधिकहरूले 'साँचो' मार्फत लाईन मिलाईरहेका छन्। रूपन्देहीको सिक्टहन गाविस वडा नम्बर-७ छोट्की गुम्मी गाविसमा रहेको 'सामूहिक बहुउद्देश्यीय कृषि उपज तथा वितरण समुह' को परिसरमा सोमवार दिउँसो देखिएको दृश्य हो यो ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीको आयोजनामा रूपन्देहीमै पहिलो पटक यसरी चैते धान रोपाई गरिएको हो। नेपाल सरकार कृषि मन्त्रालयको केन्द्रीय कार्यक्रम अर्न्तगत 'खाद्यान्न आयातमा प्रतिस्थापन गर्ने नीति अनुसार' यो अभियान सुरु गरिएको हो। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटाका अनुसार रूपन्देहीमा यस वर्ष ३० हेक्टर क्षेत्रफलमा चैते धान रोपीने छ। जसको सुरुवात सोमबार सिक्टहनबाट सुरु भएको छ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीले पहिलो पटक सुरु गरेको चैते धान उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत '४५ विगाहा सिञ्चित क्षेत्रमा धान लगाईने हो। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटा भन्छन्-'नेपालभर जम्मा १ लाख हेक्टर क्षेत्रफलमा अहिले चैते धान खेती हुँदै आएको छ, जस्लाई वृद्धि गरी ३ लाख हेक्टर क्षेत्रफलमा पुऱ्याउने लक्ष्य मन्त्रालयले लिएको छ।' क्षेत्रफल विस्तार चैते धानमा संभावना भएको भन्दै उनले उत्पादनमा समेत चैते धानको उत्पादकत्व बढि हुने बताउँछन्। नेपाल सरकारले सुरु गरेको 'वृहत्तर धान उत्पादन कार्यक्रम' नेपालमा १३ वटा जिल्लामा यो कार्यक्रम सुरु गरेका छ। जसमध्ये रूपन्देही एक हो।

चैतमा रोपाईः रूपन्देहीको सिक्टहनमा रहेको 'सामूहिक बहुउद्देश्यीय कृषि उपज तथा वितरण समूह' परिसरमा चैते धान रोप्दै जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख भोजराज सापकोटा, समूहका अध्यक्ष प्रकाश खनाल लगायत । तस्वीरः बुटवल टुडे

झापा, मोरङ सुनसरी, सर्लाही, पर्सा, बारा, रूपन्देही, कपिलवस्तु, दाङ, बाँके, बर्दिया, कैलाली, कञ्चनपुर जिल्लामा कार्यक्रम लागू गरिएको छ। सरकारले अभियान सुरु गरेको यो वर्ष प्रथम सुरुवाती वर्ष हो। सरकारले किसानहरूलाई प्रत्येक एक हेक्टरमा धान खेती गर्दा नगद अनुदान दिने गर्दछ। थप ५ हेक्टर क्षेत्रफलमा धान खेती गर्ने किसानलाई थप १ हेक्टरको थप ५ हजार रूपैयाँ अनुदान दिने गर्दछ। यसको अलवा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले यान्त्रीकरण, सिंचाईमा पनि किसानहरूलाई अनुदान दिने गरेको छ।

यस वर्ष पनि जिल्लाका २० ठाउँमा सिंचाईको लागि अनुदान प्रदान गर्ने योजना अगाडी बढाएको छ। यस्तै चार विघा क्षेत्रफलको लागि कार्यालयले स्लो ट्युवेल अनुदानमा प्रदान गर्दछ। १५ देखि २० विघा जमिन भएका किसान मिलेर आए भने स्यालो ट्युवेल प्रदान गर्न भनै सहज भएको कार्यालयले जनाएको छ।

अहिले सुरु गरिएको चैते धानको लागि किसानलाई निःशुल्क रूपमा बिउ उपलब्ध गराउँदै आएको छ। यो वर्ष रूपन्देहीमा ५४ विघा क्षेत्रफलमा करिब ७० जना किसानले धान खेती गर्दै छन्। नेपालबाट बार्षिक ३ देखि ४ लाख मेट्रिक टन धान विभिन्न देशबाट आयात भैरहेको छ। यदि अहिले सरकारले ल्याएको २ लाख हेक्टर क्षेत्रफलमा चैते धान खेती गर्न सक्यो भने ५ देखि १० लाख मेट्रिक टन धान उत्पादन हुन सक्छ। जसले आयात प्रातिस्थापन गर्न सक्दछ।

अहिले नेपालमा करिब २५ अरब रूपैयाँ बराबरको धान आयात हुने गरेको तथ्यांकमा पाईन्छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रूपन्देहीका प्रमुख सापकोटा भन्छन्-'कार्यक्रम सफल भयो भने हामी खाद्य सुरक्षामा बलियो बन्ने छौं, बर्खेधानमा पनि उत्पादनमा सुधार गर्न सक्यो भने ९० प्रतिशत धान आयात प्रतिस्थापन गर्न सक्छौं ।

'चैते धान वातावरणीय हिसाबले बढि उत्पादकत्व हुन्छ। सिंचाईको सुविधा प्राप्त भयो भने यसको माग चिउरा उत्पादनमा बढि प्रयोग हुने गरेको छ। 'हामीले करिब ३० विगाहा क्षेत्रफलमा मात्र धान लगाइने अनुमान गरेका थियौं।' सापकोटाले भने, 'किसानहरूको उत्साहजनक रूपमा बीउ खरिद गरेपछि पहिलो वर्ष नै ४५ विगाहा क्षेत्रफलमा चैत धान लगाईदै छ।' कार्यालयले पूर्ण अनुदानमा किसानहरूलाई करिब १५ क्विन्टल चैते धानको बीउ गत महिनामा वितरण गरेको थियो ।

रूपन्देहीमा ६९ हजार ५ सय हेक्टर खेतीयोग्य जमिन छ। जसमध्ये १० हेक्टर क्षेत्रफलमा मात्र बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुगेको बताइन्छ। कार्यालयले हर्दिनाथ- १ र चैते-२ नामक उन्नत जातको बीउ वितरण गरेको हो। वर्षातमा लगाउने धान भन्दा चैते धानको उत्पादन धेरै जनाइएको छ। वर्षे धानको रूपन्देहीमा उत्पादन राम्रो भए पनि चैते धानको लागि अहिलेसम्म कुनै योजना र कार्यक्रम नआउँदा चैते धान खेतीका लागि उपयुक्त स्थान भए पनि किसान अलमलमा छन्। रूपन्देही धान खेतीका लागि नेपालकै दोस्रो उत्कृष्ट जिल्लामा पर्छ।

उता, रूपन्देहीमा पहिलोपटक चैते धान खेती सुरु गरेका 'सामूहिक बहुउद्देश्यीय कृषि उपज तथा वितरण समूह' का अध्यक्ष प्रकाश खनालले खाद्यान्नमा परनिर्भरता हटाउनको लागि आफूहरूले चैते धान खेती सुरु गरेको बताउँछन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको सहयोगमा उनले यस वर्ष करिब ३ विघा क्षेत्रफलमा चैते धान खेती गरिएको बताउँछन्। उनी भन्छन्-'कृषिमा देशलाई आत्मनिर्भर बनाउने हो भने बेमौसमी खेती अवलम्बन गर्नुपर्दछ, सोही अनुसार हामीले पनि यो अभियान सुरु गऱ्यौं।' समूहका उपाध्यक्ष नवराज फुल्लेलले फरक सोंचको साथ समूह स्थापना गरि अहिले विभिन्न प्रकृतिको कार्य गर्दै आएको बताउँछन्। उनी भन्छन्-'फरक सोंचका साथ विद्यालयको जग्गा भाडामा लिएर व्यवसायिक कृषि कर्म गर्दै आएका छौं।'

बुटवल टुडे
कृषि
२०७२ बिहीबार | 11 February 2016 Thursday

केरा खेतीमा रोग होईन समस्या'

सनाल
२० माघ।

रुपन्देहीको दयानगर का किसान बसन्त भुषालले व्यवसायिक केरा खेतीमा समय पहिला देखिएको रोग नभए 'समस्या मात्र' प्रमाणित भएको छ। नेपाल अनुसन्धान परिषद् राष्ट्रिय अनुसन्धान प्रतिष्ठान बाली विज्ञान महाशाखा खुमलटार, पुष्मा गरिएको परिक्षण र रोगको जिवाणु नभई को कारण बाट भएको को हो।

जिल्ला कृषि विकास रुपन्देहीका प्रमुख बरिष्ठ विकास अधिकृत भोजराज टाका अनुसार केन्द्रबाट परिक्षण नतीजामा 'सेकेन्टर सर' बाट केरा खेतीमा समस्या देखिएको हो। उनले यो अवस्थालाई रोगको रूपमा लिन नमिल्ने बताएका छन्। केन्द्रबाट आएको परिक्षण रिपोर्टमा अहिलेको समस्या समाधानको लागि हाल कुहिएको गुवोलाई हटाई १ प्रतिशतको 'बोरडीयुनिक्स मिक्सचर' बनाए गुवो भिज्न सम्म पुन्नेगरी १०-१२ दिनको फरकमा २ पटक छर्के उपचार गर्न सुझाव दिएको छ। प्रमुख बाली रोग विज्ञ डा. बेद्रनाथ महतोका अनुसार व्यवसायिक रुपमा देखिएको समस्या रोग नभएर समस्या मात्र हो। उनले जिल्ला कृषि विकास कार्यालयबाट संकलन गरिएको नमुना र प्रारम्भिक परिक्षणको नतिजा समेत केन्द्रमा उपलब्ध भएको र सोही अनुसार अनुसन्धान गर्दा सेकेन्डरी कारणले बिरुवाको गुवो सड्ने र मर्ने समस्या देखिएको जानकारी दिए। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीका प्रमुख बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटाले किसान बसन्त भुषालले साढे सात विघा क्षेत्रफलमा व्यवसायिक रुपमा गरेको केरा खेतीमा देखिएको समस्या अहिले समाधानको क्रममा रहेको जानकारी दिएका छन्।

कार्यालय प्रमुख बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत सापकोटा भन्छन- 'उक्त समस्या समाधानको लागि केन्द्रबाट आएको रिपोर्ट अनुसारको कार्य गर्न कृषकलाई निर्देशन दिएका छौं, सोही अनुसार काम गरेपछि समस्या समाधान हुने क्रममा छ।'

केही समय पहिला किसानले व्यवसायिक केरा खेतीमा समस्या देखिएपछि कृषि विकास कार्यालयले जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको प्राविधिक टोली दयानगर पुगेर समस्याको बारेमा जानकारी लिएको थियो। रुपन्देहीमा केरा खेतीको लागि उच्च उत्पादन लागत, हावाहुरीको जोखिम व्यवस्थापन गर्न नसक्दा कम आकर्षण, गुणस्तरीय बेर्नाको उपलब्धतामा कमी, उत्पादनको विविधकरण हुन नसको जस्ता समस्या तथा चुनौतीहरू रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीले जनाएको छ।

रुपन्देहीमा व्यवसायिक केरा उत्पादन प्रवर्द्धनका लागि प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम निजी क्षेत्रको साझेदारीमा टिस्यू कल्चर प्रविधिबाट केराको बेर्ना उत्पादन गर्ने पूर्वाधार विकास गरी बेर्ना उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने, भापाली मालभोग केरालाई प्रवर्द्धन गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरू यस वर्ष जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले अगाडि सारिएको छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालयका अनुसार हावाहुरीको जोखिम व्यवस्थापन गर्न उत्पादनमा आधारित क्षतिपूर्ति सहितको बाली बीमाको व्यवस्था एवम् प्राविधिक व्यवस्थापन, मूल्य, उत्पादक तथा व्यवसायिकहरूको साझेदारीमा केराको परिकारहरूमा विविधिकरण एवम् बजारीकरण, व्यवसायीहरूको साझेदारीमा केराको रेशा उत्पादन गर्ने प्रशोधन मेशिन एवम् उद्योगको स्थापना (७५ प्रतिशत अनुदानमा) लगायतका कार्यक्रम समेत अगाडि सारेको छ। रुपन्देहीमा २ सय हेक्टरमा केरा खेती तथा फलफूल खेती गरिँदै आएको छ।

बुटवल टुडे
कृषि
www.butwaltoday.com.np

टोको राष्ट्रिय दैवटल जैसा-२०७०

कृषिमा युवाहरूको फरक सोंच

'रूपन्देहीलाई नेपालको नमुना जिल्ला बनाउने योजना छ'

बुटवल टुडे

माटो परीक्षण गराउन कृषक उत्साहित

कृष्ण खनाल
बुटवल, २५ माघ।

बुटवल उद्योग वाणिज्य संघको आयोजनामा बुटवलमा जारी कृषि मेलामा सोमबार सम्म गाउँका १ सय ३० कृषकले आफ्नो खेतबारीको माटो परिक्षण गराउनुको साथै प्राविधिकबाट सल्लाह सुझाव लिएका छन्। यस क्षेत्रमा पहिलो पटक बिशेष प्रविधि सहितको माटो तथा बिरुवा परिक्षण शिविरमा किसानहरूको आर्कषण बढ्दै गएको हो। नेपाल सरकार कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गतको केन्द्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालाबाट आएको माटो परिक्षण घुम्ती प्रयोगशाला यस क्षेत्रमा पहिलो पटक ल्याइएको हो। मेला सुरु भएको दिन देखि रूपन्देहीको सैनामैना, तिलोत्तमा, लुम्बिनी सास्कृतीक, देवदह नगरपालिका, बुटवल उपमहानगरपालिका विभिन्न स्थानका किसानहरूले

कृषकलाई परामर्श: बुटवलमा जारी कृषि मेलाको 'प्लान्ट क्लिनिक' स्टलमा माटो परिक्षणबारे प प्रदान गर्दै प्राविधिक। तस्वीरः कृष्ण खनाल/बुटवल टुडे

१ हजारले माटो परिक्षणका सम्वन्धमा जानकारी लिएको जिल्ला कृषि वि रूपन्देहीक शर्माले जानका भने-'माटो परिक्षणको बिषयमा किसानहरू उत्साहित हुनुभएको छ, माटोको अम्लीयपन, क्षायरियपनको बिषयमा समेत जानकारी लिने किसानहरूको

कोषाध्यक्ष तथा आर्थिक

वाल नृत्य प्रतियोगिता, आमा नृत्य प्रतियोगिता र अन्तर बिद्यालय लोक दोहोरी गीत प्रतियोगिता सम्पन्न भएका छन। भएका कतिपय

बिजुक्छेले बुटवलको मुलकका लागि

बुटवलमण्डपमा आयो अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा अ बिजुक्छेले मुलुकलाई निर्भर गराउन र राष्ट्रिय भावना जागृत गराउन

पत्रपत्रिकामा कृषि

समा

www.butwaltoday.com.np

'कृषिमा मिहिनेत गर्ने हो भने कोरिया जापान जानु पर्दैन'

तेह्रौं धान दिवश तथा रोपाइँ महोत्सव, पटखौली गा.वि.स., १५ आषाढ २०७३

कृषि प्रसार कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माणाधिन बजार सेड अनुगमन, विष्णुपुरा

जि.कृ.वि.का. र
HELVETAS/NECOS/MSFP
सगको साझेदारी
कार्यक्रममा सचालित
वगरखेती विकास
आयोजना

जिल्ला कृषि विकास समितिका पदाधिकारीज्यूहरुबाट अनुगमन (क्षेत्र: मानपकडी)

अभियानमुखि तेलहनबाली उत्पादन आयोजना

मौरी भुमिका प्रर्दशन

तोरी बालीमा जातिय प्रर्दशन

जिल्लास्तरिय तालिममा सहभागिहरु

मत्स्य स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम

दयानगरमा मत्स्य स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम संचालन हुँदै

दयानगरमा One Stop Aqua Shop संचालनमा ल्याइएको

छरुवा धान खेती प्रविधि, कृषकको बढ्दो रुची, तस्वीर: पट्खौली, २०७२/७३

बुद्ध लुम्बिनि नर्सरी फार्म, बुटवल - अनुगमन

कार्यालयको लगानीः पचास हजार

फर्मको लगानीः पाच लाख

कृषि विभागबाट कृषि इन्जिनियरींग निर्देशनालयमार्फत गत आ.व.मा वितरीत यान्त्रिकरणको प्रभावकारीताबारे अध्ययन गरिदै

तत्कालीन माननिय कृषि विकास मन्त्री श्री हरिबोल प्रसाद गजुरेलज्यूले जिल्लाको कृषि क्षेत्रको अवस्थाबारे जानकारी लिनुहुँदै

KISAN CALL CENTER स्थापना

श्रीमान् कृषि सचिवज्यूबाट किसान कल सेन्टरको उदघाटन, २०७३/०१/१०

AIMS Project कृषिसंग सम्बन्धित प्राविध तथा सूचनाहरुको प्रवाहको लागि व्यवस्थापन गरीएको Video Display

जिल्ला खाद्य सुरक्षा स्थिति

चैत देखि आषाढ,२०७२/०७३

मुख्य बुँदाहरु

चरण-१

>५०% घरधुरीमा ४ महिना सम्म पुग्ने खाद्य संचिती रहेको ।

- अन्नबाली (गहुँ) को उत्पादनबाट
- गत वर्षको धान उत्पादनको सचितिबाट
- कृषि जन्य विक्रि बाट रु १ अरब ८० करोड बराबरको आम्दानी भएको ।
- पशुजन्य उत्पादनबाट ६ अरव ८० करोड
- स्थानिय बजारमा मुख्य खाद्यवस्तु (चामल, पिठो) को संचिति माग पुरा गर्न सक्ने ।
- विप्रेशण सामान्य रहेको

खाद्य सुरक्षाचरण बर्गिकरण नक्सा

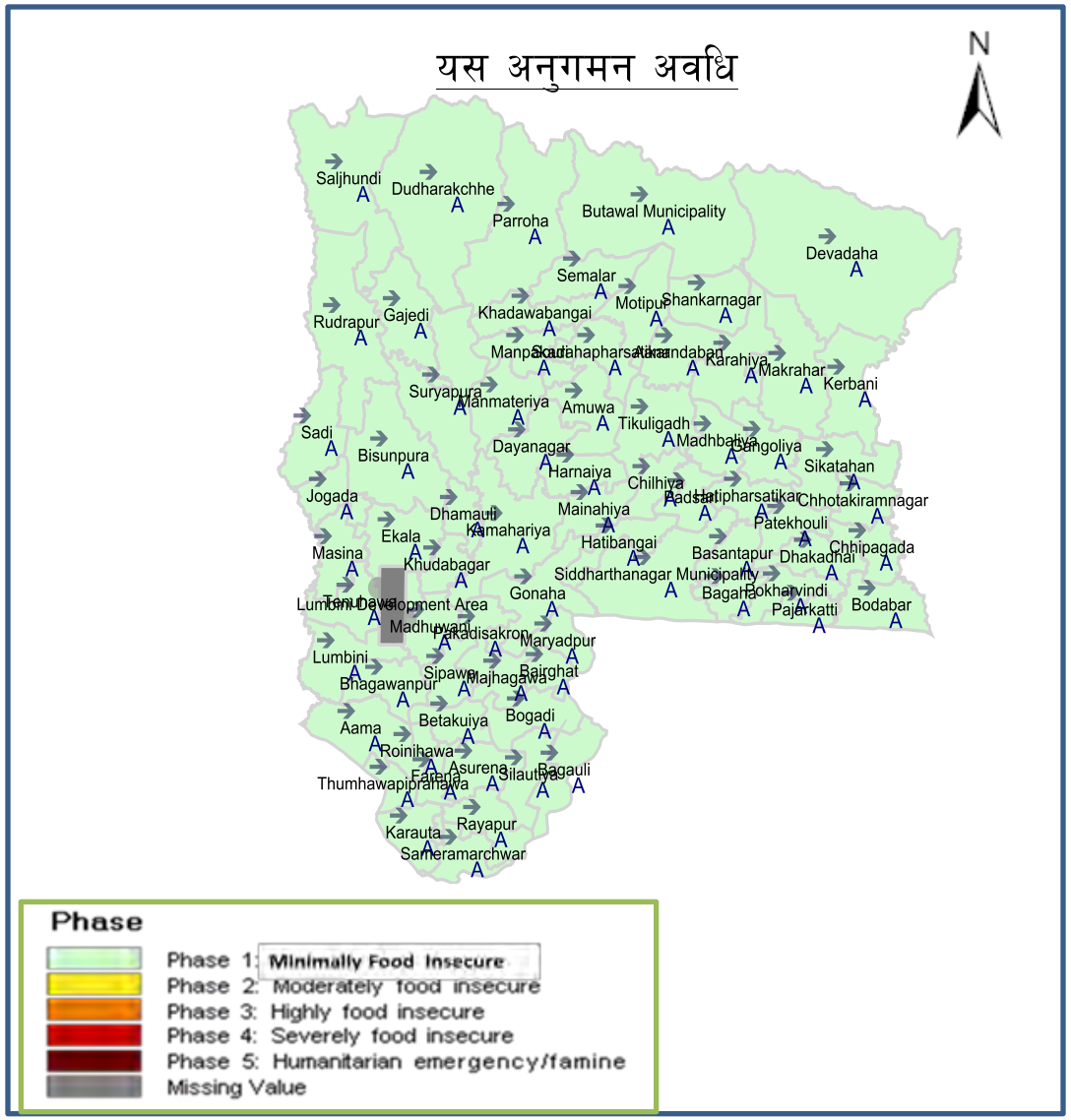

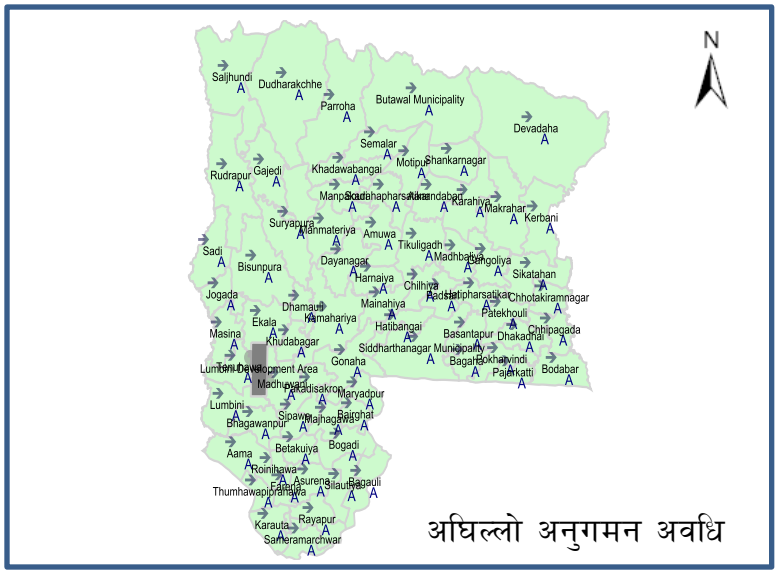

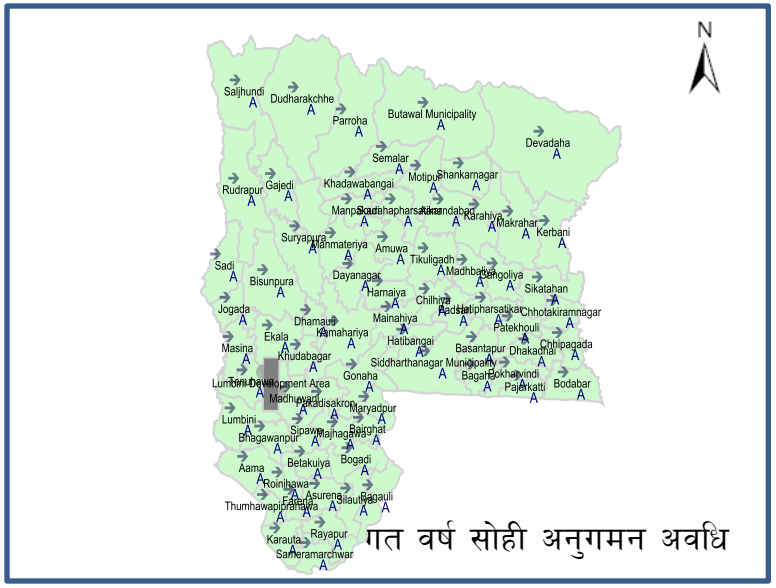

खाद्य सुरक्षा अवस्थाको पुर्वानुमान (श्रावण देखि कार्तिक, २०७३/०७४

चरण १

न्यूनतम खाद्य असुरक्षित (Minimally Food Insecure)

कारण

➢घरधुरीहरुमा खाद्यान्नको घरेलु संचिती ४ महिना भन्दा बढी सम्मका लागी प्रयाप्त रहेन छ (गत वर्षको गहुँ तथा धानको सचिति तथा यस वर्षको अगौटे जातको धानको उत्पादन र बजार बाट किनेर)।

➢ यातायात राम्रा सडक सजालका कारण खाद्यवस्तुको उपलब्धता प्रयाप्त हुनेछ

➢ कृषि उपज, पशुजन्य उत्पादन सामान्य रहने छ ।

➢ विप्रेशण, पेन्सन, नोकरी तथा अन्य रोजगारीबाट प्राप्त हुने आम्दानीले निरन्तरता पाउने ।

समग्रमा

लगानी

- **जनशक्ति**: • ५२ जना (२४ जना प्राविधिक)
- **कार्यक्रम तथा बजेट**: • ९ कार्यक्रम, करीब ६ करोड १४ लाख बजेट
- **संस्था**: • १ जिल्ला, ११ फिल्ड कार्यालय
- **समय**: • १ बर्ष

उपलब्धी

- उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धिबाट रु. १२ करोड बराबरको थप प्रत्यक्ष बार्षिक आम्दानी (Financial Marginal Increment)
- रु. २४ करोड बराबरको थप अप्रत्यक्ष बार्षिक आम्दानी (Economic Marginal Increment)

तरकारी उत्पादन पकेट क्षेत्र, मानपकडी बेलवाडाँडा, आ.ब.२०७२/७३

कृषि विभाग

अनुसुचीहरु

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक अवधिको

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
१	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	२२७०	२२७०	११७०	२७५	करिब ६७ मे.टन अनुदानित ओर्गानिक मलको करिब १०० कृषकले प्रयोग, माटोको बिग्रदो अबस्थामा सुधार., २०० भकारो सुधार हुदा गुणस्तरीया मल उत्पादनमा टेवा मिलि रासायनिक मलको प्रयोग न्युनिकणमा सहयोग, यस आ.व.मा थप ५० भर्मिबेड निर्माण भै गुणस्तरीय मलको प्रयोगमा टेवा

क्रमश....

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
२	आलु तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम (युवा लक्षित व्यवसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रम तथा आलु बीउ आत्मनिर्भर कार्यक्रम)	२२०२	२२०२	२१७२	५०	२ समुहलाई १-१ लाखको दरले आलु बिउ कोष स्थापनार्थ सहयोग कार्यक्रम बाट समुहको समेत सहभागितामा २ - २ लाख को आलु बीउ कोष स्थापनार्थ, हरियाली कृषक समूह र राजापानी कृषक समुहका कृषक हरुमा वित्तीय पहुच, आउदो वर्ष गुणस्तरीय बीउको प्रयोग भै गुणस्तरीय आलु उत्पादनमा सेवा मिल्ने , ९८ मे.टन. बीउ आलु शित भण्डारणमा राख्न सहयोग गरी आगामी वर्ष ३२ हे. क्षेत्रफलको लागि आवश्यक पर्ने आलुको गुणस्तर बीउ सुनिश्चित गरीएको जसको कारणबाट करिब ७१८ मे.टन. आलु उत्पादन हुने

झझघ

क्रमश

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
३	बाली विकास कार्यक्रम	३८६६	३८६६	३३५२	१६७५	४० हे. क्षेत्रफलमा मसिना तथा बासनादार धानको वीज बृद्धि भई करीब २ हजार हे.लाई पुग्ने गुणस्तरीय बीउको उपलब्धता हुने, उनन्नत बीउ (४० मे.टन.), जिकं सल्फेट (१२ मे.टन.) र हरियो मल ढैचा (२ मे.टन.) लगायत प्याकेजमा क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम मार्फत ८०० हे. क्षेत्रफलमा उन्नत तवरले मसिना तथा बासनादार धान खेती प्रवर्द्धन मार्फत थप ६०० मे.टन. धान उत्पादन हुने ।
४	सहकारी खेती, साना सिंचाई तथा मल बीउ ढुवानी कार्यक्रम (कृषि ईन्जिनियरिङ्ग समेत)	२८६१	२८६१	२८६१	६००	सहकारी खेती स्किम बाट दुइ स्थानमा सिचाई पुर्बधार निर्माण भै करिब ४० हे छेत्रफलमा सिचाई विस्तार

क्रमश....

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
५	एकिकृत जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजना (IWRMP)	२६६	२६६	२६६	३००	साना फर्म मेसिनरी अन्तर्गत तिलोत्तमा न पा मा धानको स्वचालित बिउ राख्ने तथा रोप्ने मसीनमा अनुदान कार्यक्रमले यान्त्रिकरण आधार तयार गर्न सघाउ, ५ भकारो सुधार भै गुणस्तर मल उत्पादनमा सहयोग तथा माटोमा प्रांगारिक पदार्थको मात्रामा बृद्धि

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम /आयोजना को नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
६	कृषि प्रसार कार्यक्रम (जिल्लास्तर)	११२०५	६३५७	५८७६	१२०००	धानको ९० हे क्षेत्रफलमा बीज बृदि कार्यक्रमबाट करिब २२० मेट बिउ उत्पादन भै बिउ प्रतिस्थापनमा सहयोग मिल्ने, करिब १५०० हे क्षेत्रफलमा सघन धानबाली कार्यक्रम लागु गरिएकोले १५३५ मेटन धान उत्पादन हुनाले खाद्यन्न आपूर्तिमा टेवा मिल्ने, कृषि सम्पर्क केन्द्र रायपुर अन्तर्गतक गाबिसहरुको फटिलिटि नक्सा तयारीले गर्दा तहाँको माटो अनुसार बाली योजनामा सहयोग तथा सन्तुलित मलको प्रयोग हुने,

कृषि विभाग

अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको अवस्था र उपलब्धी, तृतीय चौमासिक

बजेट रु हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम /आयोजना को नाम	चौमासिक विनियोजित रकम	चौमासिक विनियोजित अनुदान रकम	खर्च भएको अनुदान रकम	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मूख्य मूख्य उपलब्धिहरु
६	कृषि प्रसार कार्यक्रम (जिल्लास्तर)	११२०५	६३५७	५८७६	१२०००	१-१ थान रिपर र पावर टिलर वितरणबाट सेवालिने समुहका सदस्यहरुको उत्पादन लागतमा न्यूनिकरण हुने, ४० हे क्षेत्रफलमा ताजा तरकारी उत्पादन कार्यकर्म लागु भै करिब ८०० मेटन ताजा तरकारी उत्पादनमा सहयोग, ३२ हे क्षेत्रफलम ब्यबसायिक फलफुल बिकास योजना बाट करिब १७३ मेटन फलफुल उत्पादन हुने

जिल्ला खाद्य सुरक्षा स्थिति
चैत देखि आषाढ,२०७२/०७३

मुख्य बुँदाहरु

चरण-१

>५०% घरधुरीमा ४ महिना सम्म पुग्ने खाद्य संचिती रहेको ।

- अन्नबाली (गहुँ) को उत्पादनबाट
- गत वर्षको धान उत्पादनको सचितिबाट
- कृषि जन्य विक्रि बाट रु १ अरब ८० करोड बराबरको आम्दानी भएको ।
- पशुजन्य उत्पादनबाट ६ अरव ८० करोड
- स्थानिय बजारमा मुख्य खाद्यवस्तु (चामल, पिठो) को संचिति माग पुरा गर्न सक्ने ।
- विप्रेशण सामान्य रहेको

खाद्य सुरक्षाचरण बर्गिकरण नक्सा

कृषि बिभाग

यस अनुगमन अवधि

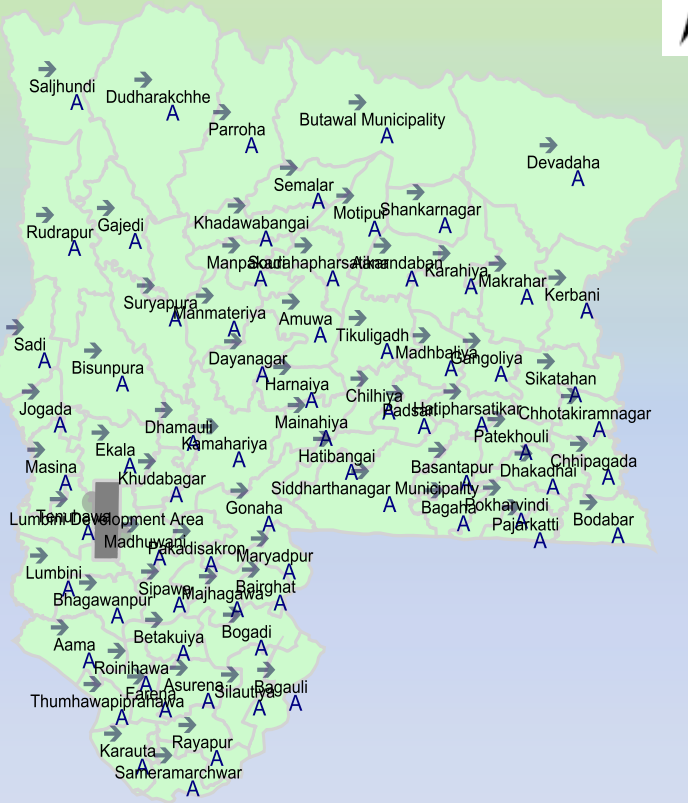

Phase

- Phase 1: Minimally Food Insecure
- Phase 2: Moderately food insecure
- Phase 3: Highly food insecure
- Phase 4: Severely food insecure
- Phase 5: Humanitarian emergency/famine
- Missing Value

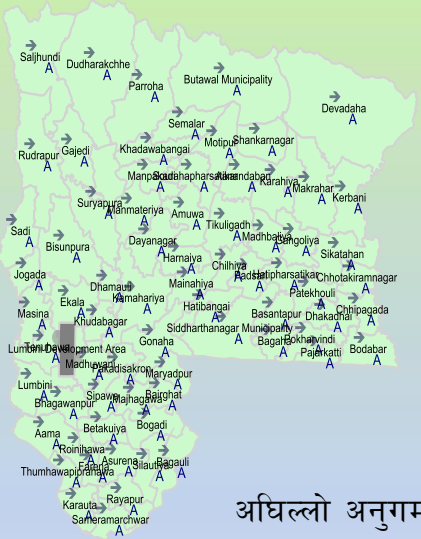

अघिल्लो अनुगमन अवधि

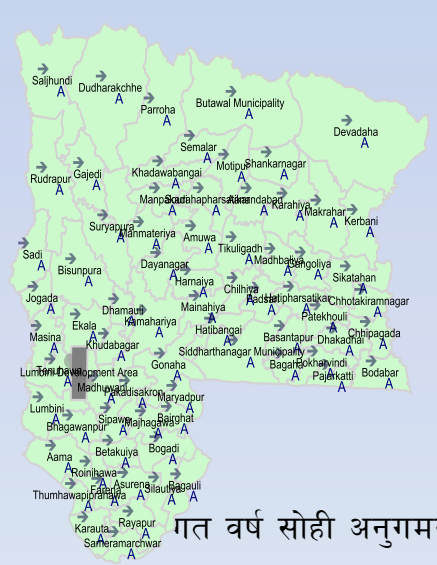

गत वर्ष सोही अनुगमन अवधि

विभिन्न खाद्य सुरक्षा चरणमा रहेका गाविसहरु

जिल्ला	यस प्रतिवेदन अवधि			गत प्रतिवेदन अवधि			गत बर्ष सोहि प्रतिवेदन अवधि			पुर्वानुमान		
	चरण १	चरण २	चरण ३	चरण १	चरण २	चरण ३	चरण १	चरण २	चरण ३	चरण १	चरण २	चरण ३
जम्मा गाविस र न.पा. संख्या	४८ गा.वि.स. र ५ नगरपालिका १ उप-महानगरपालिका											
% घरधुरी	९०	१०	०									

Phase

- Phase 1: Minimally Food Insecure
- Phase 2: Moderately food insecure
- Phase 3: Highly food insecure
- Phase 4: Severely food insecure
- Phase 5: Humanitarian emergency/famine
- Missing Value

नोटः- १० प्रतिशत जनसंख्या तराईमा दलित साथै पिछडिएका बर्ग पर्दछन ।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Surakshya Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

प्रभाव परिणाम

खाद्य उपभोग

- यस क्षेत्रका ९० प्रतिशत भन्दा बढी घरधुरीहरु आधारभुत खाद्य आवश्यकता परिपुर्ति गर्न सक्षम । सामान्यतया अन्न,दलहन, हरियो तरकारी तथा पशुजन्य उत्पादनको प्रयोग गर्ने गरेको ।

जिविकोपार्जन तथा निर्वाह पद्दति

- सामान्यतया कृषि उपज तथा पशुजन्य उत्पादन, बेचविखन तथा व्यवसाय संचालनमा, ज्यालादारी मजदुरी जस्ता परम्परागत शैलीको निर्वाह पद्धति अपनाईरहेको ।

बाल कुपोषण

- कुपोषण (कम तौल हुने) दर ०.००१ प्रतिशत

श्रोतः जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Surakshya Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

प्रभाव परिणाम

चैत्र र बैशाखमा जम्मा नमुना लिएका बच्चा २ वर्षसम्मका: ५११७

सामान्य तौल: ५०६४

मध्यम तौल: ४७

अति कम तौल: ६

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

१. खाद्य उपलब्धता (Foood Availability)

> ५०% घरधुरीमा ४ महिनाभन्दा बढि सम्म पुग्ने खाद्य संचिति रहेको

- अन्न बाली धानको संचितिबाट।
- गहुको उत्पादनबाट, यस आ.व.मा २९४०० हे. क्षेत्रफलमा गहुँ खेती भई ७९३८० मे.टन. उत्पादन भएको
- स्थानिय बजारमा उपलब्ध खद्यवस्तु (चामल, पिठो, लगायत अन्य) को खरिदबाट
- छिमेकि देशको आयतबाट
- **बजारमा औषत खाद्यान्न संचिति २५० मे.टन. रहेको** (श्रोत सिद्धार्थ उद्योग वाणिज्य संघ, रुपन्देही)

खाद्न्नमा पहुच

- ज्यालादारी कामको अवसर सामान्य : कृषि र विभिन्न फ्याक्ट्रिमा र सार्वजनिक कार्यहरुमा
- जिल्ला विकास समिति बाट यस चौमासिकमा सार्वजनिका निर्माणका कार्यक्रमहरु नियमित रुपमा संचालनमा रहेका
- सार्वजनिक कार्यमा ज्यालादर रकम रु ३५० पाउने गरेको ।
- अन्य कार्यको लागि ४०० देखि ५०० सम्म पाउने गरेको

श्रोतः- जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जि.वि.स. तथा प.वि.का. रुपन्देही

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

२. खाद्यान्नमा पहुँच (Access to Food contn...)

जिल्ला विकास समितिको विकासे गतिविधिमा यस चौमासिक अवधिमा स्थानिय पूर्वधार विकास कार्यक्रममा ११०० जना लागि प्रतिव्यक्ति ४ महिना अविधमा ४८ हजार आम्दानी गरेका, त्यसै गरी १०४ जना दुरी संभारकर्ताले प्रति चौमासिक रु ४५ हजार पाएका ।

क्र स	विवरण	संख्या	४ महिना अवधिको आम्दानी रु	जम्मा आम्दानी रु
१	स्थानिय पूर्वधार विकास कार्यक्रम	११००	४८०००	५,२८,००,०००
२	दुरी संभारकर्ता	१०४	४५०००	४६,८०,०००

श्रोतः जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, रुपन्देही

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

कृषि विकास बैंक लि भैरहवा

२. खाद्यमा पहुँच [Access to food] Contd.

➢ **सामाजिक सुरक्षाः** जिल्ला विकास समितिबाट यस अवधिमा रु १५ करोड ७९ लाख ५४ हजार हजार सामाजिक सुरक्षाबापत वितरण गरिएको

➢ यस वार्षिक अविधिमा २५ करोड ३५ लाख ८५ हजार वितरण भएको

क्र सं	कार्यालयको नाम	संख्या	रुकम रु हजारमा
१	क्षे.का	०	०
२	शाखा भैरहवा	०	०
३	प.क्षे.ता.केन्द्र मंगलापुर	०	०
४	बै. भैरहवा	७७	४०२२
५	धकधई	५०	१५००
६	बुटवल	१३१	७४००
७	खस्यौली	१४	२७५१
८	दयानगर	५१६	२३४५५
९	पर्रोहा	१७५	१४७९९
१०	लुम्बीनी	३००	११६७५
११	उपशाखा मझगाँवा	०	०
	जम्मा	१२६३	६५६००

गत आ.ब. वार्षिक ४० करोड ३२ लाख ७९ हजार

विप्रेशण

➢ जिल्लामा विप्रेशण भित्रीने क्रमले निरन्तरता पाएको ।

➢ गत आर्थिक वर्षमा यस जिल्लाबाट बाहिर जानेको संख्या ११७६०

➢ महिला १६३

➢ पुरुष ११५९७

➢ अनुमानित विप्रेषण ४ महिनामा ४ अरब ३ करोड

➢ प्रति व्यक्ति ३५ हजार देखि ९० हजार मासिक

नेपाल राष्ट्र बैक

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

२. खाद्यमा पहुँच (Access to Food)
(पशुजन्य उपजहरुको विवरण)

चौमासिक उत्पादन तथा विक्रि वितरण

बिवरण	ईकाइ	यस आ. व. २०७२/०७३ को तेस्रो चौमासिक उत्पादन विवरण	विक्रि वितरण
दुध	मे.ट.	४६,५१४	२ अरब ३२ करोड ५७ लाख
मासु	मे.ट	८,८४६.५१	४ अरब ४२ करोड ३२ लाख ५५ हजार
फुल	ह.गोटा	३,२१९	४ करोड ५० लाख

जि.प.शे.का, रुपन्देही

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

३. उपयोगिता [Food Utilisation]

- आधारभुत खानेपानी पहुँचः ९८.२५%
- सरसफाईमा चर्पीको सुविधा) पहुँच ९७.०० %
- सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच ४५.२५ %

खुला दिशामुक्त गा.वि.स. ४२, ३ न.पा.(तिलोत्तमा, सैनामैना र देवदह) र बुटवल उपमहा न.पा.

यस चौमासिकमा खुलादिशामुक्त गा.वि.स.

- १६ गा.वि.स.
- १ न.पा. र १ उपमहा न.पा.

श्रोतः- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय रुपन्दही ।

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

खुलादिशा मुक्त नभएका गा.वि.स.हरु	खुलादिशा मुक्त नभएका न.पा.
• बोधवार • वोगडि • वगौती • वयरघाट • असुरैना • विष्णुपुरा	१. लुम्बिनि सां. न.पा. २. शिद्धार्थ न.पा.

श्रोतः- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय रुपन्दही ।

खाद्य सुरक्षाको अवस्था निर्धारण गर्ने मुख्य तत्वहरु

चरण १

४ स्थिरता
स्तब्धता र जोखिमताः Shock & Vulnerability

- खाद्य सुरक्षालाई प्रत्यक्ष असर पर्नेगरी कुनै किसिमको बाढी, पहिरो, भुक्षय, सुख्खा खडेरी देखा नपरेको .
- आपतकालिन बसाई सराई गरि अन्यत्र जानुपर्ने अवस्था नआएको
- यस चौमासिकमा शान्तिपुर्ण अवस्था रहेको

स्रोत • जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देही तथा जि.कृ.वि.का.

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Surakshya Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

कृषि विभाग

गहुँ बालीको उत्पादन

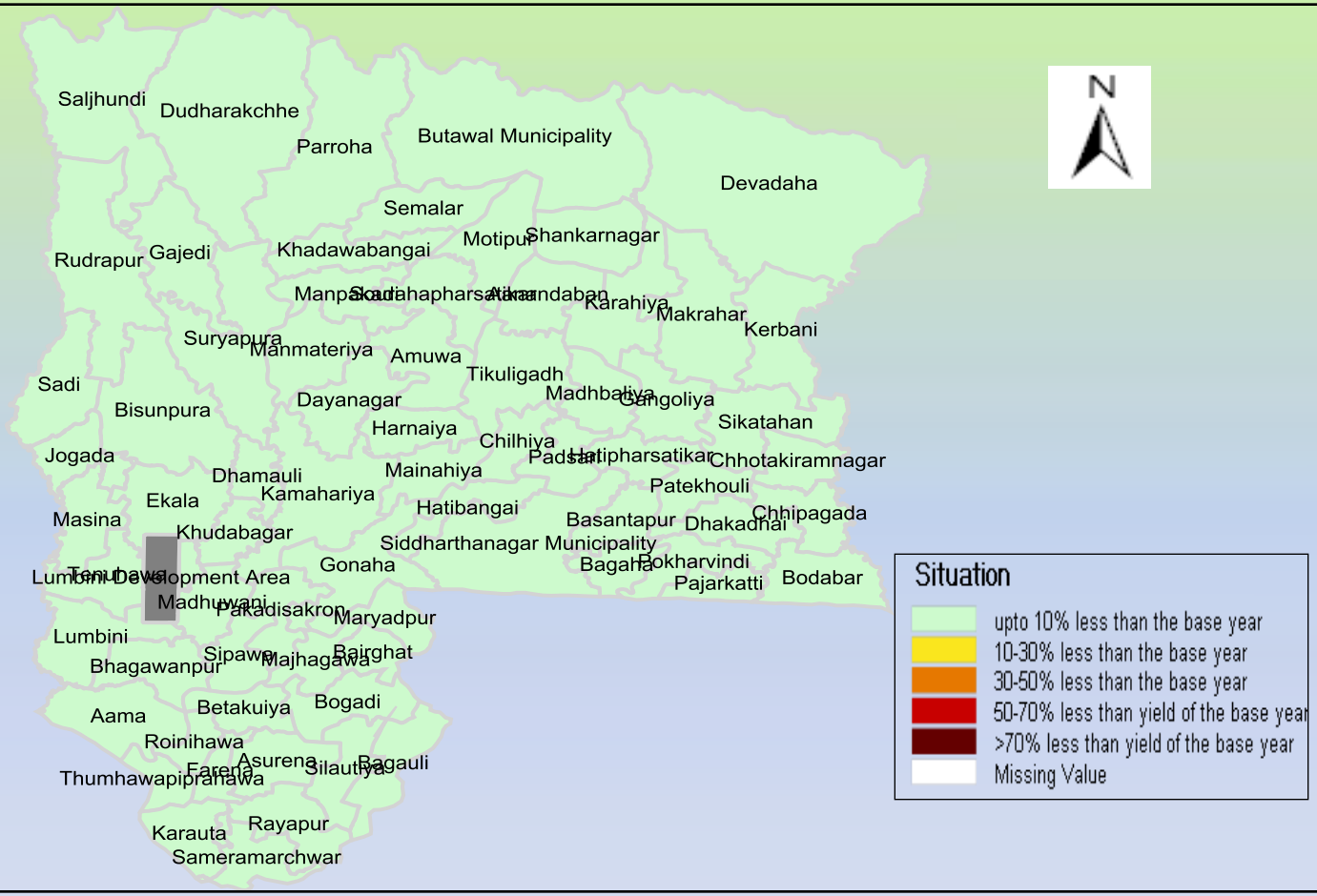

क्र.सं.	वाली	क्षेत्रफल हे	उत्पादन यस आ.व.मा	गत वर्षको तुलनामा वढि उत्पादन प्रतिशत
1	गहु	२९४००	७९३८०	४.१०

विगत तिन वर्षको गहु लगाईएको क्षेत्रफल तथा उत्पादन विवरण

कृषि विभाग

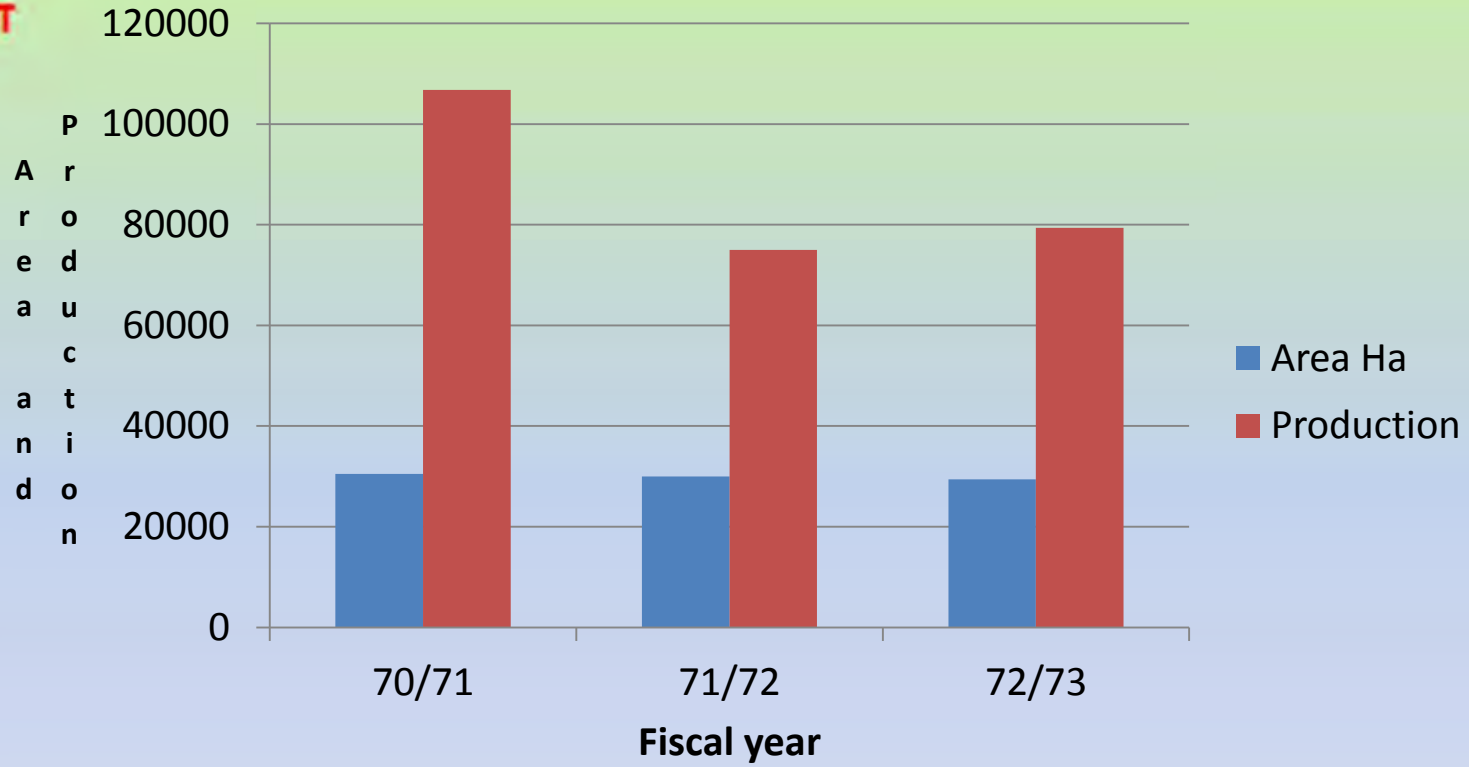

Fiscal Year	Area Ha	Production in Mt
70/71	30,500	1,06,750
71/72	30,000	75,000
72/73	29,400	79,380

अनुसूचीः संकलन केन्द्रको विवरण

क्र स	कृषि वस्तु संकलन केन्द्रको नाम	ठेगाना	कमाण्ड गाविस	कारो बार मे टन	आय रु हजार मा	विक्रि हुने मुख्य बालीहरु	मुख्य बजारहरु
१	श्री हरियाली संकलन केन्द्र	सिक्टहन ६	७	१८	४५०	काउली बन्दा गाजर गोलभेँडा केराउ खुर्सानी सागपात आदि	धकधई, बुटवल, भैरहवा
२	श्री वसन्तपुर तरकारी संकलन केन्द्र	वसन्तपुर १	३	२१	४००		बुटवल, भैरहवा
३	श्री सूर्यपुरा संकलन केन्द्र	सुर्यपुरा ३	६	२०	३६४		बुटवल, भैरहवा, लुम्विनी, सिमावर्ति भारतिय बजार
४	श्री परोंहा कृषि उपज संकलन केन्द्र	परोंहा ४	४	२१	३००		बुटवल, भैरहवा
५	श्री शिवशंकर तरकारी संकलन केन्द्र	रायपुर ८	५	१०	२००		रायपुर, बुटवल, भैरहवा, मझगाँवा, सिमावर्ति भारतिय बजार
६	श्री सेमरा तरकारी संकलन केन्द्र करहिया	करहिया ७	७	६	१४७		बुटवल, भैरहवा

क्रमश....

अनुसूचीः संकलन केन्द्रको विवरण

क्र स	कृषि वस्तु संकलन केन्द्रको नाम	ठेगाना	कमाण्ड गाविस	कारो बार मे टन	आय रु हजार मा	विक्रि हुने मुख्य बालीहरु	मुख्य बजारहरु
७	श्री केरवानी कृषि उपज संकलन केन्द्र	हा फर्साटिकर	५	६	१११	काउली बन्दा गाजर गोलभेँडा केराउ खुर्सानी सागपात आदि	बुटवल, भैरहवा, ठुटिपिपल
८	श्री रुद्रपुर तरकारी संकलन केन्द्र	हरैया	५	१४	२१०		बुटवल, भैरहवा
९	श्री जोगीकुटी तरकारी संकलन केन्द्र	बुउपनपा १३	४	२६	७००		बुटवल, भैरहवा
१०	श्री देवदह कृषि उपज संकलन केन्द्र	देवदह ३	३	२३	४४५		बुटवल, भैरहवा
११	श्री लकडीगढ कृषि उ स केन्द्र	खुदावगर ९	३	७	१२८		बुटवल, भैरहवा
१२	श्री तरकारी संकलन केन्द्र	खुदावगर ९	३	११	२६८		बुटवल, भैरहवा, महजिदिया, लुम्बिनी
	जम्मा		**५५**	**१८३**	**३५२३**		

अनुसुचीः स्रोतकेन्द्रको विवरण

क्र सं	श्रोत केन्द्रहरु	संख्या	श्रोत केन्द्रबाट वितरण हुने सामाग्रीहरु	कारोबार रकम रु हजारमा	श्रोत केन्द्रबाट सिर्जना भएको रोजगारी	
					स्थायी	अस्थायी (seasonal)
१	फलफूल नर्सरी	२	आँप लिची रुखकटहर अम्बा कागती	१०८	१०	१००
२	पुष्प नर्सरी	१२	विभिन्न किसिमका फुलहरु	४०००	६०	७००
३	तरकारी नर्सरी	३०	विभिन्न जातका तरकारी वेर्नाहरु	३५०	१८०	३००
४	मेटलविन उद्योग	१	मेटलविन	७५	५	५८
५	मौरीपालन	५	मौरीघार मौरी मह	७००	२५	१२५
६	मत्स्य ह्याचरी नर्सरी	१३	भुरा	१०००	८४	२५२
७	कोल्ड स्टोर	१	बीउ आलु	४२००	३	१०
८	च्याउ बीउ श्रोत केन्द्र	१	च्याउ बीउ	३००	२	५
जम्मा				१०७३३	३६९	१५५०

कृषि विभाग

अनुसूचीः मुख्य मुख्य वालीनालीको उत्पादन स्थिति

क्र.सं.	वाली	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.टन	गत वर्षको तुलनामा घटि । वढि उत्पादन	थप घट हुनाको कारण
१	धान	६९६३०		उत्पादन आउन बाकिँ	
१.१	वर्षे	६९६००			
१.२	चैते	३०			
२	गहु	२९४००	७९३८०	४ प्रतिशतले उत्पादनमा बृद्धि	गत वर्ष बाली भण्डारण गर्ने समयमा असिना तथा वर्षाले ठूलो नोक्सानी पुर्याएको
३	तरकारी	४१४७	९०९९१	६.०८ प्रतिशतले उत्पादनमा बृद्धि	बगर खेतीको विस्तार तथा व्यवसायिक रुपमा तरकारी खेती अगाल्ने कृषकको सख्यामा बृद्धि
४	माछा	१०००	४५००	२० प्रतिशतले उत्पादनमा बृद्धि	कृषकहरुबाट मत्स्य पालन व्यवसायलाई व्यवसायिककरण गर्दै उन्ननत प्रविधिको अनुसरण

विगतका कार्यक्रमबाट देखिएको प्रभाव क्रमशः

क्र सं	विवरण	प्रभाव
१	**निर्यात प्रर्वद्धन**	• जिल्लाबाट बाहिरी जिल्लाहरुमा माछा भुरा प्याज मकै च्याउ मह मसुरो खाद्यान्न बीउहरु, केरा सकर र तरकारीहरुको निर्यात हुने गरेको • जिल्लामा उत्पादित तरकारीहरु भारतीय बजारमा उपलब्ध । • बीज बृद्धि कार्यक्रमको प्रभावकारीताले गर्दा खाद्यान्न बीउ बाहिरी जिल्लामा समेत निर्यात गर्ने गरेको ।
२	**खाद्य सुरक्षा**	• जिल्ला खाद्यान्नमा करिब ३८.४८ प्रतिशतले बचतमा रहेको • उन्नत बीउको प्रयोऊ बढ्दो रुपमा रहेको बीउ उत्पादक कृषक सहकारी समूहहरु सकृय रहेका । • मानपकडी, मानमटेरीया, धकधइ क्षेत्रमा व्यवसायिक रुपमा खाद्यान्य उत्पादन कार्यक्रमलाई निरन्तरता
३	**स्थानिय रोजगारी**	• विगतमा संचालन गरीएको युवा लक्षित मौरी तथा च्याउ कार्यक्रमबाट ८० युवा उद्यमि प्रत्यक्ष रुपमा रोजगारी पाएका, युवा लक्षित व्यवसायिक तरकारी उत्पादन कार्यक्रमबाट अभिमुखिकरण तथा सहयोग प्राप्त कृषकहरुले व्यवसायलाई निरन्तरता दिदै स्थानिय रोजगारीको अवसर श्रृजना गरेका

कृषि विभाग

अचल सम्पत्तीहरुको विवरण र स्वामित्वको अवस्था

सि. नं.	अचल सम्पत्ती	संख्या / क्षेत्रफल	स्वामित्वको अवस्था (लालपुर्जा भएरनभएको, कस्को नाममा भएको)	लालपूर्जा भए कित्ता नं.	सुरक्षा लगायत अन्य निकायबाट प्रयोग भएको वा नभएको
१	घर	जम्मा संख्याः ८ क्षेत्रफल लालपुर्जा भएको ६ कठ्ठा १८ धुर क्षेत्रफल लालपुर्जा नभएको २ विगाहा ४ कठ्ठा ३ धुर	लालपुर्जा भएकोः ५ लालपुर्जा नभएकोः ३ (भैलोभुजा, न.पा.)	७ क ८६२, ७क ८६१, ७ क ८५८, ७ क६	सशस्त्र प्रहरी बलबाट मझगाँवा सेवा केन्द्र प्रयोग भएको
		कार्यालय भवन १, आवास ४			

कृषि विभाग

भौतिक पुर्वाधार तथा सामाग्री सम्वन्धि विवरण

क्र सं	भौतिक पुर्वाधार सामाग्री	इकाई	परिमाण	भौतिक पुर्वाधार सामाग्रीको अवस्था				कैफियत
१	पुर्वाधार			चालु	मर्मत गर्न सकिने	लिलाम गर्न पर्ने	लिलाम भैसकेको	
१.१	कार्यालय भवन	संख्या	८					भवन मर्मत गर्नु पर्ने
१.२	जमिन	हे	१.६९					
१.३	आवास भवन	संख्या	४					
२	सामाग्री							
२.१	पिकअप जिप	संख्या	१	१	०	०	०	
२.२	मोटर साईकल	संख्या	९	७	२	०	०	
२.३	कम्प्युटर	संख्या	९	९	०	०		
२.४	फ्याक्स	संख्या	२	१	१			
२.५	प्रिन्टर	संख्या	९	८	१			

कृषि विभाग

समूह / सहकारीको विवरण

क्र. सं.	समुह, कृषि सहकारी	संख्या	इकाई	सदस्य संख्या			हितकोष रकम रु हजारमा	लगानी रु हजारमा	चालु आ. व. मा थप समूह
				महिला	पुरुष	जम्मा			
१	कृषक समूह	९६१	सख्या	१२३३१	६८७०	१९२०१	६००००	४५०००	६९
२	सहकारी	२१८	सख्या						१

कृषि विभाग

मत्स्य पालन विवरण

पोखरी संख्या, क्षेत्रफल, उत्पादन विवरण

क्र सं	पोखरी संख्या	पोखरीको क्षेत्रफल	माछा उत्पादन मे टन
१	३६५२	९१०	३६२५

कृषि विभाग

कृषि यान्त्रीकरण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कृषि यन्त्रको नाम	आ. व. २०७१ /७२ सम्मको संख्या	यस आ.व.मा थप	जम्मा
१	पावर टिलर	१९६	३०	२२६
२	रोटाभेटर	२५०	५०	३००
३	धान दाउने थ्रेसर	६०१	५०	६५१
४	सिड ड्रिल	१	५	६
५	रिपर	१०	१५	२५
६	मोटरचालित ओसाउने पंखा	४१	१५	५६
७	पैडि विडर	२१		२१
८	कम्बाइन हार्भेष्टर	१५	१०	२५
९	ट्रेक्टर	३४०	५०	३९०

कृषि विभाग

सुशासन प्रवर्द्धनका लागि गरिएका प्रयासहरु

- Help Desk को व्यवस्था गरीएको
- सूचना अधिकृतको व्यवस्था गरीएको
- क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र राखिएको
- अनुदान संचालन हुने कार्यक्रमको फ्लेक्स प्रिन्ट राखीएको
- टोल फ्रि नं. १६६०७१५२००० को व्यवस्था गरिएको
- जिल्लाबाट सम्पादित कार्यक्रमहरुमा अनिवार्य रुपमा कार्यलयको तर्फबाट लगानी रकम तथा उपभोक्ताको साझेदार रकम लेख्निएको
- लगबुकको व्यवस्था गरीएको
- खरिद ईकाई गठन गरीएको
- सुझाव पेटिकाको वन्दोवस्त गरीएको

कृषि विभाग

• अनुगमन निरीक्षणको विवरण

क्र. सं	अनुगमन गर्नेको नाम	पद	कार्यालय	अनुगमन गरेको मिति	कैफियत
१	सुर्यप्रसाद पौडेल	उप म.निर्देशक	कृषि विभाग	२०७२ /०९/१४	
२	विरेन्द्र पराजुली	बाली विकास अधिकृत			
३	विष्णुकान्त सेडाई	कृषि प्रसार अधिकृत			
४	डा. युवकध्वज जि.सि.	महानिर्देशक	कृषि विभाग	२०७२ /०९/१५	
५	उत्तम कुमार भटराई	सचिव	कृषि विकास मन्त्रालय	२०७३ /०१/१०	
६	काँशिराज दाहाल	सहसचिव	कृषि विकास मन्त्रालय		
७	डा. युवकध्वज जि.सि.	महानिर्देशक	कृषि विभाग		

क्रमश....

कृषि विभाग

• अनुगमन निरीक्षणको विवरण

क्र. सं	अनुगमन गर्नेको नाम	पद	कार्यालय	अनुगमन गरेको मिति	कैफियत
८	शिवनन्दन प्रसाद झा	आयोजन प्रमुख	पि.पि.सि.आर	२०७३ /०१/१०	
९	वेनी बहादुर बस्नेत	क्षेत्रीय कृषि निर्देशक	क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय, पोखरा		
१०	लक्ष्मण प्रसाद पौडेल	आयोजना व्यवस्थापक	किसानको लागि उन्नत बीउ विजन कार्यक्रम		
११	राजेन्द्र प्रसाद मिश्र	आयोजना संयोजक	एकिकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन आयोजना		

कृषि बिभाग

धन्यवाद